

VESTNIK

SVETA ZA SOCIALNO VARSTVO LRS

LETNIK I. 1962

VABILO K SODELOVANJU

Uredništvo bo prav rado objavljalo strokovne in druge prispevke iz področja izkušenj, metod in vsebine socialnega dela.

Objavljeni prispevki se bodo primerno honorirali. Prispevke pošljite uredništvu na naslov:

Anka Polak, Ljubljana, Cankarjeva 1/IV.

V S E B I N A :

Poročilo o delu centrov za socialno delo v LR Sloveniji	1
Poročilo o kadrih v socialnih službah	15
Priporočila glede problematike splavov v LR Sloveniji	27
40. seja Sveta za socialno varstvo LRS, dr. V. L.	28
41. seja Sveta za socialno varstvo LRS, dr. V. L.	32
Mlikota Ivo: Iskustva o redu u disciplinskom centru za mušku omladinu u Splitu 1961 - 1962. godine	35

V E S T I :

Iz Višje šole za socialne delavce	45
Iz Društva socialnih delavcev	49
Mednarodno posvetovanje	50

POROČILO O DELU CENTROV ZA SOCIALNO DELO V LR SLOVENIJI

Uvod

Razvoj delavske samouprave v gospodarstvu, družbene samouprave v javnih službah ter komunalnega sistema na splošno - so ustvarili družbene in ekonomske pogoje, ki omogočajo državljanom, da sami neposredno odločajo pri reševanju vsakdanjih vprašanj delovnega človeka. To nalaga organom, ki to družbeno problematiko proučujejo in rešujejo, nove, širše naloge, katerih pravilno izvajanje zahteva organiziranje strokovnih služb na vseh področjih družbenega življenja, vključno na področju socialnega varstva.

V LR Sloveniji smo pričeli z organizacijo strokovnih socialnih služb - centrov za socialno delo v letu 1961; po enoletnem delovanju centrov je potrebno, da Svet za socialno varstvo LRS ugotovi njihov dosedanjí razvoj, delo in izkušnje ter da ljudskim odborom in organom centrov ustrezna priporočila o njihovem nadaljnjem razvoju in delu.

I.

Vloga, pomen in razvoj centrov za socialno delo

Poglobljanje skrbi za človeka v zadovoljevanju njegovih pravic je ustvarilo potrebo po vse bolj razvitem ter strokovnem socialnem delu na vseh področjih družbenega življenja. V LR Sloveniji se je vprašanje organizacije socialnega dela in raznih socialnih služb reševalo v sklopu kompleksnega razvoja raznih družbenih služb v razvitejših komunah. Organi socialnega varstva pri občinskih ljudskih od-

borih, so se tam, kjer so obstojali pogoji, že nekaj let prizadevali, da bi razna socialna vprašanja reševali kompleksno in dovolj strokovno tudi na preventivnem področju. Zato pri nas ni obstojala tako akutna potreba po čimprejšnjem ustanavljanju samostojnih strokovnih socialnih služb še posebno, dokler se za njihov uspešen razvoj niso izboljšali tudi kadrovski in materialni pogoji. Šele, ko se je socialno delo na splošno razvilo do take stopnje, da bi ga bilo tako po organizaciji kot po značaju dela škodljivo utesnjevati v upravne službe ljudskih odborov, je Svet za socialno varstvo LRS (30. seja Sveta za socialno varstvo LRS z dne 10.2.1961) na podlagi zveznega priporočila o ustanavljanju centrov za socialno delo kot samostojnih strokovnih služb za socialno delo (Ur. l. FLRJ, št. 11/61) - ljudskim odborom priporočil ustanavljanje centrov za socialno delo, kot samostojnih strokovnih služb za socialno varstvo, z organi družbene samouprave in socialnimi delavci, kot temeljnim strokovnim kadrom. Priporočilo po pospešenem ustanavljanju centrov je Svet za socialno varstvo LRS utemeljil tudi na nujni potrebi po neposrednem vrščanju preventivnega in individualnega socialnega dela v družbeni mehanizem komeune in s tem po razvijanju širokega, konkretnega ter sistematičnega sodelovanja z raznimi organi, institucijami in ustanovami v komuni ter v stanovanjskih skupnostih. Tega namreč upravni organi po reorganizaciji občinske uprave, zlasti po izvršeni združitvi družbenih služb v organizacijsko celoto, kakor tudi zaradi samega značaja upravnega dela - niso bili v stanju izvrševati, kakor tudi ne dvigniti strokovnega nivoja socialnega dela na ustrezno višino. Mimo tega reševanje širših in ožjih nalog socialnega varstva zaradi neposredne in strokovne pomoči posameznikom ter posameznim kategorijam oseb, ki so potrebne socialnega varstva - ne sme biti administrativno upravnega značaja niti ne v primerih čisto administrativnega izdajanja upravnih aktov. Sistematično in strokovno socialno delo se prav zato lahko uspešno razvija le z organiziranim in načrtnim sodelovanjem vseh družbenih faktorjev in s pomočjo strokovnih socialnih služb, ki na podlagi znanstvenih dognanj nakazujejo in pomagajo reševati konkretne naloge in probleme.

Osnovne naloge centrov za socialno delo naj bi bile v smislu zveznega priporočila analiziranje socialnih vprašanj v komuni, odkrivanje njihovih vzrokov ter predlaganje ukrepov za njihovo reševanje in odpravo. Nadalje naj bi centri za socialno delo sodelovali z ustreznimi činitelji pri pripravljanju programov za razvoj socialnega varstva in dvig družbenega standarda v komuni. Postopoma naj bi centri prevzeli tudi vse strokovne zadeve s področja socialnega varstva, ki jih sicer opravlja jo po veljavnih zakonskih in drugih predpisih upravni organi občinskih ljudskih odborov.

Kot osnovo za razpravo o pomenu in razvoju centrov za socialno delo v LR Sloveniji priporočamo v prilogi tudi material in priporočila seje Sveta za socialno varstvo LRS (z dne 10.2.1961), kakor tudi zvezno priporočilo o ustanavljanju centrov za socialno delo na področju FLRJ (z dne 24.2.1961).

Prvi zavod za socialno delo je bil ustanovljen 1. januarja 1961 pri občinskem ljudskem odboru Maribor-Center, nato pa so bili v letu 1962 ustanovljeni še centri za socialno delo pri občinskih ljudskih odbori Celje, Nova Gorica, Ljubljana-Bežigrad, Ljubljana-Center, Ljubljana-Moste, Ljubljana-Šiška, Novo mesto in Trbovlje.

V letu 1962 bodo predvidoma ustanovljeni še centri za socialno delo pri občinskih ljudskih odbori Ajdovščina, Koper (za občine Koper, Izola, Piran), Jesenice, Kranj in Ptuj.

V letu 1963 pa imajo v načrtu organizirati centre za socialno delo občinski ljudski odbori Slovenske Konjice, Šmarje pri Jelšah, Šoštanj, Žalec, Idrija, Tolmin, Ljubljana-Vič, Maribor-Tabor, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec, Slovenska Bistrica, Gornja Radgona, Ljutomer in Murska Sobota.

V letu 1964 bodo predvidoma ustanovljeni centri za socialno delo pri občinskih ljudskih odborih Škofja Loka in Videm-Krško.

Ustanovljenih je torej skupno 9 centrov za socialno delo

v letu 1962 je še predvidena ustanovitev	5 centrov za socialno delo
v letu 1963 je predvidena ustanovitev	14 centrov za socialno delo
v letu 1964 je predvidena ustanovitev	2 centrov za socialno delo
do sedaj nima pogojev za ustanovitev centrov	36 občinskih ljudskih odborov.

Nobenega centra za socialno delo še ni na področjih okrajev Koper, Kranj in Murska Sobota.

S pripravi za ustanovitev centrov za socialno delo so pričeli zainteresirani ljudski odbori že 2-3 leta prej, predvsem s prepričevanjem odgovornih faktorjev in dokazovanjem potrebe po posebnih strokovnih socialnih službah. Večina organov socialnega varstva je imelo že preje ustanovljene posebne komisije strokovnjakov (socialni delavec, pedagog, psiholog, psihiater), ki so strokovno obravnavale najtežje socialne primere. Take oblike obdelave posameznih socialnih problemov so bile pravzaprav začetki strokovnega socialnega dela, ki so se kasneje ob prizadevanju družbenih organov, zlasti svetov za varstvo družine, razvili v samostojne strokovne službe. Ta proces se je vršil vzporedno s splošnimi ukrepi ob decentralizaciji družbenega sistema in potrebami po odvojitvi strokovnih zadev od upravnih organov ljudskih odborov.

Ker ni bilo predpisa, ki bi reguliral status oziroma vprašanja organizacije in nalog centrov za socialno delo, so ljudski odbori ustanavljali centre na osnovi raznih predpisov, predvsem na osnovi zakona o občinskih ljudskih odborih (Ur. l. LRS, 19-88/52), zakona o socialnih zavodih (Ur. l. LRS, št. 26/54) in temeljne uredbe o finančno samostojnih zavodih (Ur. l. FLRJ, št. 51/53). Ker so bila že prej v republiškem merilu razčiščena stališča o vlogi, statusu in profilu teh strokovnih služb, pri ustanavljanju ni prišlo do bistvenih razlik tudi glede orientacije in vsebine dela centrov za socialno delo. Vsi do sedaj ustanovljeni centri so finančno samostojni zavodi in imajo lastne družbene organe. Ker smo v LR Sloveniji pri organizaciji centrov izkoristili tudi večletne izkušnje drugih republik, pri nas nismo ustanavljali kombiniranih socialno-zdravstvenih centrov in tudi ne nesamostojnih strokovnih služb upravnega značaja. S spremembo predpisov o organih javne uprave bo treba nujno s posebnimi predpisi regulirati status ter poslovanje te vrste javnih strokovnih zavodov.

V odnosu delovanja centrov do upravnih organov socialnega varstva pri občinskih ljudskih odborih sta značilni v glavnem dve tendenci: prenašanje določenih nalog od upravnih organov na strokovne socialne službe in nasprotno, sorazmerno premalo poudarjena vloga občinskih družbenih ter upravnih organov socialnega varstva pri splošnem usmerjanju širših in ožjih vprašanj socialnega varstva v komuni.

Prvo je vsekakor posledica nerazčiščenih stališč v tretiranju strokovnih in upravnih poslov na področju socialnega varstva, kakor tudi izraz težnje, da bi se upravni organi čimprej razbremenili tudi zadev čisto upravnega značaja; pri tem pa ljudski odbori premalo upoštevajo dejstvo, da so centri za socialno delo mlade službe brez potreb - nih izkušenj in ponekod niti ne organizacijsko in kadrovske utrjene. Ker bi sede lo centrov za socialno delo moralo perspektivno razvijati predvsem v socialno preventivo, bi eventualno prevzem čisto upravnih zadev utegnil še posebno zavre ti pravilni razvoj vsebinskega dela centrov.

Drugo dejstvo - pomanjkanje načrtnega, kompleksnega obravnavanja in usmerjanja aktualne socialne problematike po družbenih organih socialnega varstva - pa opo zarja na nevarnost, da bi tako lahko nastale vrzeli v organiziranem sistemu skrbi za človeka v komuni. Organi socialnega varstva v komuni bi namreč morali v si - stemu organizacije raznih socialnih služb na svojem področju predvsem načrtno usmerjati osnovne naloge centrov ter se za svoje redno delo posluževati njihovih strokovnih uslug, zlasti analiz aktualne družbene problematike.

V manjšem obsegu pa je prišel do izraza neregulirani pravni odnos v razmejitvi pristojnosti upravnih organov in centrov za socialno delo na področju socialne za - konodaje; nekateri ljudski odbori so gledali na stvar preveč formalno in niso smi - selno razmejili med seboj določenih opravil, kar bi poslovanje znatno poenosta - vilo.

Težišče socialnega dela v centrih je namreč zaenkrat predvsem izvrševanje na - log, ki so jih le-ti prevzeli iz pristojnosti občinskih upravnih organov. Konkretno so to predvsem naloge s področja varstva družine (družinska in kazenska za - nodaja), za katerih izvrševanje so po obstoječih predpisih še vedno pristojni u - pravni organi, predvsem v primerih, ko gre za odločanje o pravicah in dolžnostih državljanov in je v zvezi s tem potrebno izdajati upravne odločbe. Centri za so - cialno delo dajejo v takih primerih upravnim organom strokovne predloge zaustre - zne ukrepe, s katerimi se v obliki upravnih aktov zavarujejo osebe koristi otrok ter posameznih mladoletnih ter odraslih oseb. Strokovne predloge centrov za so - cialno delo upravni organi povsod upoštevajo, izjemni so le primeri, ko jih uprav - ni organi ne morejo realizirati iz materialnih razlogov. Nasprotja v sodelovanju obeh služb se pojavljajo predvsem v primerih, ko centri za socialno delo ponekod ne upoštevajo dovolj okvirov razpoložljivih finančnih sredstev ter predlagajo ljud - skim odboru mere in ukrepe, ki zahtevajo angažiranje večjih finančnih sredstev.

Na splošno lahko ugotavljamo, da je sodelovanje centrov za socialno delo in ob - činskih upravnih organov vsklajeno in da poteka brez posebnih težav ter zamude časa, kar omogoča hitro reševanje problemov. Z raznimi strokovnimi službami, in - stitucijami in zavodi na svojem področju pa sodelujejo centri za socialno delo ne posredno, v skladu s svojimi nalogami in potrebami.

Za zadeve in naloge centrov za socialno delo so pristojni ustrezni občinski druž - beni organi - sveti za varstvo družine, sveti za socialno varstvo. Nadzorstvo nad zakonitostjo dela centrov pa vršijo pristojni občinski ljudski odbori. Te pristoj - nosti navedenih organov v pravilih centrov niso precizirane. Tako družbeni kot u - pravni organi občinskih ljudskih odborov sicer le na splošno spremljajo delo cen - trov in zahtevajo občasna poročila o njihovem delu.

Družbeno upravljanje centrov za socialno delo

Organi upravljanja centrov za socialno delo kot samostojnih zavodov so:

- svet
- upravni odbor
- ravnatelj

Principi družbenega upravljanja so enaki kot pri drugih samostojnih zavodih. Trije centri (Celje, Maribor, Novo mesto) imajo sicer samo upravne odbore, ki pa opravljajo po pristojnih nalogah funkcijo družbenih organov - svetov.

Sveti imajo 9 do 11 članov, njihova mandatna doba traja 2 leti, seje pa so obvezne vsaj enkrat mesečno. Pri večini centrov za socialno delo so člani svetov predstavniki raznih družbenih organizacij in ustreznih institucij. Pri sestavu svetov so pristojni ljudski odbori premalo upoštevali dejstva, da so centri strokovne socialne službe, ker bi moral biti izbor članov teh družbenih organizacij smiselno prilagojen profilu teh zavodov.

Upravne odbore - ker so kolektivi centrov še številčno majhni, sestavljajo vsi člani kolektiva. Upravni odbori obravnavajo in dajejo svetom centrov predloge o celotnem poslovanju in delu zavodov, o delitvi osebnih dohodkov itd., razpravljajo o ugovorih zoper odločbe o delovnih razmerjih in v smislu pravil opravljajo tudi druge naloge. Upravni odbori imajo redne seje dva do trikrat mesečno, obvezno pa pred sejami svetov, tako da je tekoča problematika obravnavana prej v samem delovnem kolektivu.

Organi centrov za socialno delo so do sedaj predvsem obravnavali in sprejemali pravila zavodov, finančne načrte, pravilnike o delitvi osebnih dohodkov ter večkrat razpravljali o konkretizaciji svojih delovnih načrtov. V sorazmerno kratki dobi se je na splošno sistem družbenega upravljanja v centrih utrdil, kar je posebno važno zaradi vloge in mesta, ki ga imajo centri v sistemu družbene samouprave v komunah. To je velik napredek in je v primerjavi z drugimi republikami pozitivno medlo splošnega razvoja družbenega upravljanja na področju socialnega varstva v naši republici.

Mimo navedenih organov upravljanja imajo centri še posvetovalne organe - strokovne kolegije, ki obravnavajo pomebnnejša strokovna vprašanja ter dajejo mnenja in predloge upravnim odborom. Člani strokovnih kolegijev so strokovni delavci centrov, pa tudi zunanji sodelavci (pedagogi, zdravstveni delavci itd.). Strokovna kolegija zaenkrat še nima center za socialno delo v Celju.

II.

Centri za socialno delo kot strokovne socialne službe v komuni

Pregled, opredelitev in analiza nalog centrov za socialno delo

Kot strokovne socialne službe v komuni so centri za socialno delo po načrtu pričeli predvsem z reševanjem tiste problematike, ki je bila na posameznih teritorialnih in vsebinskih področjih najbolj pereča in ki se v okviru upravnih služb ni mogla dovolj strokovno obravnavati (problematika družbeno neprilagojenih družin, otrok in mladine, zadeve rejništva, zadeve rehabilitacije, razvijanje preventivnega dela itd.). V sorazmerno kratki dobi (dejanska doba poslovanja centrov v LR Sloveniji je 1 - 19 mescev), so centri na višjem strokovnejšem nivoju pričeli izvajati svoje programe z jasno orientacijo razvijati predvsem oblike preventivnega socialnega dela ter postati v perspektivi pomemben činitelj v družbenem mehanizmu komune. Teritorialno območje centrov kot strokovnih služb, je pri vseh centrih področje ene same občine. Število stanovanjskih in krajevnih skupnosti na področju posameznih centrov je najnižje pri centru za socialno delo Novo mesto (3) in najvišje pri zavodu za socialno delo Maribor (20). V povprečju odpade 11 stanovanjskih in krajevnih skupnosti na en center za socialno delo. Na enega socialnega delavca v centru pride povprečno 11 131 prebivalcev občine, po končani zasedbi sistemiziranih delovnih mest pa bo povprečje 8 070 prebivalcev. Seveda so pogoji za uspešno strokovno delo odvisni še od drugih faktorjev, predvsem od obsežnosti in zahtevnosti posameznih delovnih področij ter od strokovnosti in izkušenosti strokovnega osebja.

Osnovne naloge centrov za socialno delo so v smislu priporočil pristojnih zveznih in republiških organov v okviru enega centra zlasti sledeče:

- center proučuje in analizira socialna vprašanja v komuni, odkriva njihove vzroke, predlaga pristojnim organom ukrepe za njihovo rešitev in odpravo ter zakone in druge akte, ki so za to potrebni
- na podlagi proučevanja socialne problematike sodeluje z ustreznimi činitelji v pripravljanju programov za razvoj socialnega varstva in povzdigo družbenega standarda v komuni
- kot strokovna služba komune sodeluje s stanovanjskimi in krajevnimi skupnostmi, z delavskimi sveti, šolami, zdravstvenimi zavodi, družbenimi organizacijami, s socialnimi službami v gospodarskih organizacijah in zavodih ter jim pomaga pri razvijanju dejavnosti na socialnem področju in pri reševanju njihovih konkretnih socialnih primerov
- proučuje in organizira razne oblike preventivnega dela za omejitev socialnih problemov ter vključuje v svoje delo prostovoljne socialne delavce iz vrst družbenih organizacij in stanovanjskih skupnosti ter jih z različnimi oblikami strokovnega izpopolnjevanja usposablja za strokovno delo
- na podlagi analiz in podatkov o socialni problematiki v komuni ugotavlja potrebe po ustanavljanju raznih zavodov in služb ter organizira konkretne akcije za reševanje določenih socialnih vprašanj

- po pooblastilu ljudskega odbora opravlja strokovne zadeve na področju socialnega varstva, zlasti:
 - obravnava primere urejanja odnosov med starši in otroki po ustreznih predpisih, predvsem na osnovi obstoječe rodbinske zakonodaje
 - predlaga ukrepe proti staršem, ki zanemarjajo roditeljske dolžnosti
 - obravnava primere družbeno neprilagojenih družin in posameznikov, ugotavlja vzroke neprilagojenosti ter skrbi za sanacijo in resocializacijo takih primerov
 - skrbi za nepopolne družine predvsem za matere samohranilke in za izven zakona rojene otroke
 - obravnava primere otrok razvezanih staršev, sodeluje s sodišči v preživninskih, očetovskih ter razveznih sporih in daje mnenja o dodelitvi otrok ob razvezi zakona
 - sodeluje v skladu s kazensko zakonodajo v pripravljalnem postopku zoper mladoletne storilce kaznivih dejanj, daje sodiščem poročilo in mnenje o mladoletnikih ter opravlja strožje nadzorstvo nad mladoletniki, zoper katere so bili izrečeni vzgojni ukrepi, nadzoruje izvajanje vzgojnih ukrepov s strani staršev, skrbnikov ali rejniških družin, predlaga in skrbi za organizacijo disciplinskih centrov in zasleduje prevzgojo mladoletnih storilcev kaznivih dejanj v disciplinskih centrih, vzgojnih zavodih, rejniških družinah itd.
 - opravlja skrbstvene zadeve nad mladoletnimi otroki brez staršev in nad drugimi osebami, ki niso same sposobne skrbeti zase
 - opravlja zadeve v zvezi s posvojitvami otrok brez staršev
 - skrbi za razmeščanje otrok v rejništvo in v razne zavode ter ustanove, spremlja njihov pravilni razvoj, itd.
 - koordinira in skrbi za rehabilitacijo otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju in s tem v zvezi opravlja evidenco in kategorizacijo takih otrok v smislu obstoječih predpisov
 - preučuje važna vprašanja v zvezi z družbenim varstvom posameznih kategorij odraslih oseb (invalidi, stari, defektni, alkoholiki in dr.) ter predlaga konkretno reševanje problematike s tega področja
 - koordinira delo socialnih služb v občini in izvaja druge naloge, za katere ga pooblasti občinski ljudski odbor ter pristojni družbeni organi.

Nakazane okvirne naloge so centri za socialno delo sprejemali postopoma v skladu s kadrovskimi in materialnimi možnostmi, razen centra za socialno delo v Novem mestu, kjer je upravni organ občinskega ljudskega odbora dokaj administrativno že v začetku ob ustanovitvi prenesel na center vse posle s področja socialnega varstva.

Po sedanjem stanju so že prevzeli vse naloge s področja varstva družine centri za socialno delo Celje, Ljubljana-Moste, Ljubljana-Šiška, Maribor in Novo mesto.

Naloge v zadevah družbeno neprilagojene mladine ter s področja kazenske zakonodaje sta v glavnem prevzela centra za socialno delo Ljubljana-Center in Nova Gorica.

Naloge v zvezi z družbenim varstvom posameznih kategorij odraslih oseb (stari,

defektni, bolni, alkoholiki itd.) pa so prevzeli centri za socialno delo Maribor, Nova Gorica (delno) in Novo mesto.

V pregledu osnovnih nalog centrov še nista zajeta centra za socialno delo Bežigrad in Trbovlje, ki sta bila komaj ustanovljena.

Mimo navedenih delovnih področij pa imajo posamezni centri za socialno delo v svojem sestavu še sledeče službe:

vsi centri za socialno delo	- kategorizacijo in evidenco otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju
center za socialno delo Celje	- vzgojno posvetovalnico (kot samostojno strokovno enoto)
center za socialno delo Ljubljana-Center	- služba za pomoč odpuščenim obsojencem
zavod za socialno delo Maribor	- sprejemališče za mladino, ki je iz socialnih ali vzgojnih razlogov potrebna pedagoške ali psihološke obravnave

V letih 1962/63 se bodo ob centrih za socialno delo predvidoma organizirali kot samostojne organizacijske enote še disciplinski centri, v katerih bo možno izvrševati ustrezne oblike disciplinskega ukrepa nad mladoletnimi prestopniki - kar bo organom centrov nalagalo nove - važne in obširne naloge.

Med nalogami širšega, preventivnega značaja pa imajo centri za socialno delo v tekočih programih zlasti:

- utrditi sodelovanje s stanovanjskimi in krajevnimi skupnostmi
- utrditi sodelovanje z ustreznimi družbenimi organi na področju socialnega varstva ter z ustreznimi družbenimi organizacijami, ki imajo v svojih programih družbeno skrb za družino, mladino in odrasle
- pričeti z razvijanjem socialnega dela v šolstvu, zdravstvu ter v gospodarskih organizacijah
- sodelovati pri programiranju otroškega varstva v komuni ter v zvezi z vsemi nalogami organizirati ustrezna posvetovanja in seminarje.

Mimo tega imajo posamezni centri za socialno delo v obdelavi ali v načrtu sledeče analize aktualne socialne problematike:

center za socialno delo Celje	- analiza problematike v zvezi z zaposlovanjem mladine
	- analiza problemov vajenske mladine
	- problemi alkoholikov - ugotavljanje rezultatov zdravljenja
center za socialno delo Ljubljana-Center	- analiza mladine, ki je zagrešila kazniva dejanja do l. 1962
	- analiza rezultatov kategorizacije otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju

študij programiranja otroškega varstva (sodelovanje)

center za socialno delo
Ljubljana-Moste

- analiza rezultatov kategorizacije otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju
- resocializacija mladoletnikov, ki so se vmili iz vzgajališč
- študij povezave s šolami
- življenjski pogoji upokojencev z minimalno pokojnino

center za socialno delo
Ljubljana-Šiška

- študij programa za usposabljanje prostovoljnih socialnih delavcev (seminarji)

zavod za socialno delo Maribor

- problematika odpuščenih obsojenih oseb
- problematika otroškega varstva v komuni
- problemi starajočih se oseb v komuni

center za socialno delo
Nova Gorica

- problematika otroškega varstva v komuni

center za socialno delo
Novo mesto

- alkoholizem
- cigansko vprašanje

Organizacija in metode dela centrov za socialno delo:

Organizacijo in metode dela centrov so skušali organi centrov vskladiti z značajem in potrebami teh zavodov.

Po teritorialnem principu, t.j. po stanovanjskih skupnostih je razdeljeno delo centrov za socialno delo Ljubljana-Center, Ljubljana-Moste in Nova Gorica. Pri taki organizaciji dela 1 - 2 socialni delavci rešujeta vso socialno problematiko v eni ali več stanovanjskih skupnostih. Obenem pa so ti socialni delavci zadolženi, da se specializirajo v določeni socialni problematiki za vso komuno. Taka organizacija omogoča tesno sodelovanje centrov z organi stanovanjske skupnosti in družbenimi organizacijami na terenu - tako pri odkrivanju socialnih problemov kot pri njih uspešnem reševanju. Socialni delavci centrov se z neposrednim delom v stanovanjskih skupnostih formirajo v prave družbene delavce in tako vplivajo na večjo orientacijo stanovanjskih skupnosti za reševanje socialnih problemov.

Po globalni problematiki pa imajo organizirano delo centri za socialno delo Celje, Ljubljana-Šiška, Maribor in Novo mesto. Tudi pri tej organizacijski obliki so posamezni socialni delavci centrov povezani z delom komisij za socialna vprašanja v stanovanjskih skupnostih. Po problemih organizirano socialno delo omogoča socialnim delavcem večjo specializacijo, ki je potrebna zlasti pri obravnavanju osebnostnih problemov določenih kategorij oseb na področju varstva mladine in odraslih (družbeno neprilagojena mladina, nevrotični, alkoholiki itd.). Prav tako je specializiranim socialnim delavcem omogočeno strokovnejše analiziranje določenih socialnih problematike.

Organi centrov zagovarjajo obe organizacijski obliki, zato bi zaenkrat kazelo prepuščati samim zavodom, da razvijajo to ali eno obliko notranje organizacije dela.

Ne glede na samo organizacijo dela, nastajajo namreč problemi zaradi nujnosti strokovnega obravnavanja visokega števila individualnih primerov - kar občutno negativno vpliva na preventivno dejavnost centra. Tako je 80 % vseh opravil v centrih kurativnega značaja. Tudi obiski socialnih delavcev na terenu so predvsem v zvezi z reševanjem individualnih socialnih primerov; le-te obravnavajo centri v mesečnem povprečju 100 primerov. Mesečno povprečje obiskov socialnih delavcev na terenu pa znaša 65 obiskov, pri čemer so všteti tudi obiski pri raznih upravnih in družbenih organih ter strokovnih institucijah.

Zaradi težine nekaterih individualnih socialnih primerov smatrajo organi centrov, da je v centrih nujno potrebno razviti teamsko delo - to je sodelovanje ustreznih strokovnjakov, zlasti socialnih delavcev, pedagogov in psihologov. Delo v teamu bi zlasti obsegalo intervju, analizo situacije, analizo podatkov in prognozo posameznega primera. Težišče dela bi bilo na socialnih delavcih, to je zbiranje podatkov o ekonomskem, kulturnem in družbenem življenju obravnavanih oseb, izdelava anamneze primerov ter njihovih družin in priprava celotnega gradiva za teamsko obravnavanje primerov. Po sedanjih podatkih je skupno najmanj 10 % obravnavanih primerov v centrih potrebnih teamske obdelave. Pogoje za razvoj teamskega dela imajo skoraj vsi do sedaj ustanovljeni centri, ki imajo v svojem sestavu oziroma sistemizaciji predvidena redna ali honorarna mesta ustreznih strokovnjakov. Seveda bi bili posamezni strokovnjaki poleg dela v teamu, zadolženi še za druge naloge v centrih.

Druge metode, ki jih več ali manj uporabljajo strokovni delavci v centrih so med drugim: razgovor, opazovanje, svetovanje, raziskovalno-analitične metode (ankete, popisi, itd.), metode skupinskega dela, (predavanja, seminarji itd.) in metode operativnega dela (sestanki, posvetovanja, komisije, obiski terena itd.).

Strokovni kadri v centrih za socialno delo:

Osnovni pogoj za uspešen razvoj in strokovno delo centrov za socialno delo so vsakakor strokovni kadri.

V skupno 7 centrih za socialno delo so sistemizirana oziroma zasedena sledeča delovna mesta:

Delovna mesta	Sistemizirana delovna mesta	Zasedena delovna mesta	Poleg sistemizacije potrebna delovna mesta
Socialni delavci	40	29	18
Pedagogi	6	4	3
Psihologi	5	6	2
Zdravniki	4	4	1
Drugi (n.pr. tajniki, administrativno osebje itd.)	21	18	4
Skupaj	76	61	28

Poleg tega ima 7 centrov za socialno delo zasedena še sledeča honorarna mesta:

Socialni delavci	1
Pedagogi	3
Psihologi	3
Zdravniki	4
Drugi	5
S k u p a j honorarnih	16

V 7 ustanovljenih centrih ima 5 ravnateljev višjo šolo za socialne delavce, 1 (v.d.) srednjo izobrazbo in 1 (v.d.) nižjo izobrazbo (sicer priznana višjo izobrazbo). Po spolu so ravnatelji 3 moške in 4 ženske osebe.

Iz navedenega je razvidno, da so si organizatorji centrov za socialno delo prizadevali izpopolniti delovna mesta s strokovnim osebjem in da so osnovni kader v centrih strokovno usposobljeni socialni delavci. Sistemizirana delovna mesta bodo skoraj v vseh centrih predvidoma zasedena v dobi enega leta. Delovna mesta, ki bi bila poleg sistemiziranih še potrebna utemeljujejo organi centrov s prevzemom novih nalog oziroma z organizacijo novih služb, vključno disciplinskih centrov.

V vseh centrih za socialno delo si prizadevajo dvigniti strokovni nivo dela. Strokovni delavci imajo redne študijske sestanke, udeležujejo se tudi ustreznih strokovnih seminarjev. Skoraj povsod imajo strokovni delavci na razpolago najnujnejšo strokovno literaturo.

Koliko je organizacija centrov vplivala na znižanje sistemizacije delovnih mest pri upravnih organih ljudskih odborov, bo obravnavala posebna analiza o kadrih v socialnih službah, ki je v pripravi. Že sedaj lahko ugotavljamo, da se število uslužbencev pri ljudskih odborih ni bistveno zmanjšalo, ponekod pa se je celo zvišalo - zaradi prejšnje relativno šibke številčne in strokovne zasedbe delovnih mest in zaradi decentralizacije nekaterih upravnih poslov (n.pr. invalidskih zadev) na občinske ljudske odbore. Ker postaja reševanje socialne problematike po drugi strani vedno zahtevnejše, je potreba po samostojnih strokovnih službah opravičena in ekonomsko utemeljena. Začetna investicijska sredstva za ustanovitev samostojnih strokovnih služb se zaradi strokovnega in preventivnega delovanja centrov kmalu ekonomsko izplačajo.

Osební dohodki strokovnih delavcev so urejeni po pravilnikih o delitvi osebnih dohodkov. Vrednost in pomembnost delovnih mest je določena z analitično oceno. Merila za točkovanje so v glavnem razvrščena na 3 skupine (prizadevnost ter uspeh dela, kakovost dela, obseg izvršenih nalog). Gibljivi del osebnega dohodka daje možnost povečanja ali zmanjšanja obračunske osnove do 15 % skupne vrednosti točk. Povprečni redni (konstantni) osebni dohodek na enega strokovnega delavca v centru je za 3 - 5 % višji od dohodka strokovnih uslužbencev pri upravnih organih. V centrih za socialno delo so se torej v polni meri uveljavili sodobni principi delitve osebnega dohodka, kar stimulatívno vpliva na delo in uspehe strokovnih delavcev.

Materialni in delovni pogoji centrov za socialno delo:

Materialni in delovni pogoji centrov za socialno delo so boljši od pogojev v upravnih službah. Osnova za to je dejstvo, da so centri samostojni zavodi z lastnim finančnim načrtom, ki omogoča samostojno razpolaganje sredstev.

Finančna sredstva centrov za socialno delo v letu 1962, struktura in razdelitev sredstev je razvidna iz priloge. V ilustracijo navajamo samo skupni pregled finančnih sredstev, ki so jih prejeli centri v letu 1962 od pristojnih ljudskih odborov:

Center za socialno delo	Datum ustanovitve	Finančna sredstva v letu 1962
Celje	1. 1. 1962	7 794 000
Ljubljana-Center	1. 4. 1962	10 000 000
Ljubljana-Moste	1. 1. 1962	10 655 000
Ljubljana-Šiška	1. 3. 1962	6 000 000
Maribor-Center	1. 1. 1961	20 594 000
Nova Gorica	1. 7. 1962	3 191 094
Novo mesto	1. 6. 1962	4 000 000
S k u p a j		62 234 094

Centri za socialno delo (razen dveh) poslujejo v lastnih prostorih, z zadostnim številom sob in z ustrezno ureditvijo ter lokacijo. Osemurni delovni čas je urejen smiselno, v skladu s potrebami in smotno izrabo delovnih prostorov.

Načrtno in urejeno delo centrov ovira tako neenotna evidenca kot premalo študijsko obdelane metode zbiranja dokumentarnega gradiva. Administracijo pa vodijo zavodi po splošnih navodilih sekretariata izvršnega sveta za občo upravo LRS. Spise vlagajo v posebne dosjeje. Obrazci za strokovno obravnavanje in dokumentacijo gradiva so neenotni, pomožne evidence so nepopolne, prevzete od upravnega aparata. Nujno bo zato potrebno študijsko obdelati način administracije in evidence ter zbiranja dokumentarnega gradiva v centrih.

III.

Centri za socialno delo - organizatorji sodelovanja družbenih faktorjev v komuni

Med osnovnimi nalogami centrov za socialno delo je vsekakor sodelovanje pri razvijanju družbenega mehanizma v komuni, to je najtesnejše povezovanje s stanovaljskimi skupnostmi, družbenimi in gospodarskimi organizacijami, organi družbenega upravljanja - predvsem s sveti za varstvo družine in sveti za socialno varst-

vo pri ljudskih odborih, kakor tudi s šolskimi sveti, sveti zdravstvenih zavodov itd.

V prvem obdobju dela so si centri sistematično prizadevali utrditi sodelovanje s pomembnejšimi družbenimi faktorji v komuni in v stanovanjskih skupnostih. Socialni delavci centrov aktivno sodelujejo v socialno-zdravstvenih komisijah stano-
vanjskih skupnosti. Mimo tega so centri organizirali vrsto posvetov in delovnih se-
stankov z družbenimi organi, družbenimi organizacijami in sorodnimi strokovnimi
službami na svojem področju. S svojimi strokovnimi delavci se centri neposredno
povezujejo tudi z nekaterimi družbenimi organi šolskih ter zdravstvenih institucij,
kar znatno izboljšuje sodelovanje pri odkrivanju in reševanju družbenih problemov.

Najprej so si centri prizadevali vzpostaviti sodelovanje s stanovanjskimi skupnost-
mi in šolami, nadalje z Društvi prijateljev mladine, Rdečim križem, sindikati ter
organizacijami Ljudske mladine.

Prav tako so centri že utrdili zveze z javnimi tožilstvi, sodišči, organi notranje u-
prave, zavodi za zaposlovanje, zavodi za socialno zavarovanje, raznimi zdravstve-
nimi in šolskimi ustanovami ter večjimi gospodarskimi organizacijami.

Nekoliko manj so centri uspeli pri sodelovanju v raznih strokovnih društvih (Druš-
tvom socialnih delavcev, društvi prosvetnih in zdravstvenih delavcev itd.).

Vloga centrov v odnosu do vseh teh faktorjev ni vedno enaka, ker se centri smisel-
no angažirajo ponekod kot strokovne institucije, drugod pa kot organizatorji druž-
benih činiteljev v komuni.

Razumljivo je, da po komaj enoletnem delovanju centrov na tem področju še ne mo-
re biti vidnejših rezultatov. Smatramo, da n.p.r. centri še niso našli najbolj ustre-
znega mesta v družbenem mehanizmu komune - predvsem zaradi dejstva, ker je so-
delovanje družbenih faktorjev v komuni predvsem pa v stanovanjskih skupnostih na
splošno šele v razvoju; centri se kot strokovne službe ponekod preveč angažirajo
v družbeno smer, ker premalo izkoriščajo že obstoječe družbene mehanizme v ko-
muni.

Nadaljnji družbeni razvoj bo gotovo utrdil tudi pomen in vlogo centrov kot strokov-
nih ter družbenih služb v komuni. To področje je tudi izrazito študijske narave ter
bo potrebno v prihodnje še intenzivneje delati na proučevanju razvoja družbenih
ter strokovnih služb v komuni ter v stanovanjskih skupnostih.

Finančna sredstva centrov za socialno delo v l. 1962 (preračunana za vse leto)

Center	Od kdaj v letu 1962 dela	Finančna sredstva za leto 1962			Število prebivalcev	Število uslužbencev po sistemizaciji	Finančna sredstva na enega prebivalca leto						Finančna sredstva na enega sistemiz. uslužbenca leto			Struktura finančnih sred- stev v %		
		za osebne izdatke	za materialne in funkcionalne izdatke	skupaj			za osebne izdatke	za materialne in funkcionalne izdatke	skupaj	za osebne izdatke	za materialne in funkcionalne izdatke	skupaj	za osebne izdatke	za materialne in funkcionalne izdatke	skupaj			
Celje	1,1	6 533 898	1 260 102	7 794 000	50 166	8	130	25	155	816 737	157 513	974 250	84	16	100			
Nova Gorica	1,7	2 610 234	580 860	3 191 094	46 900	8	111	25	136	652 558	145 215	797 773	82	18	100			
Ljubljana-Center	1,4	7 371 050	2 628 950	10 000 000	43 216	14	128	46	174	394 877	140 837	535 714	74	26	100			
Ljubljana-Mostje	1,1	7 511 000	3 144 000	10 655 000	32 198	9	233	97	330	834 556	349 333	1 183 889	70	30	100			
Ljubljana-Šiška	1,3	5 310 000	690 000	6 000 000	37 303	9	171	22	193	708 000	92 000	800 000	87	13	100			
Maribor-Center	1,1	15 000 000	5 594 000	20 594 000	67 811	22	221	82	303	681 818	254 273	936 091	73	27	100			
Novo mesto	1,6	3 000 000	1 000 000	4 000 000	45 215	12	113	38	151	423 571	142 857	571 428	75	25	100			
Vsi centri ¹⁾	-	47 336 182	14 897 912	62 234 094	322 809 ²⁾	-	158	48	206	645 302	183 147	828 449	78	22	100			

1) Povprečja izračunana iz posameznih centrov ne glede na število prebivalstva ali število uslužbencev

2) To je 20 % vsega prebivalstva LRS

POROČILO O KADRIH V SOCIALNIH SLUŽBAH

V programu dela za leto 1962 je Svet in Sekretariat za socialno varstvo LRS postavil vprašanje družbenega upravljanja in kadrov v socialnem varstvu kot pomembno nalogo z namenom izpopolnjevanja sistema, organizacije in vsebine dela socialnega varstva v komuni. Ker sta ta dva problema zelo obširna, se je pokazala potreba ločenega obravnavanja teh dveh vprašanj. Družbeno upravljanje na področju socialnega varstva pri okrajih in občinah je bilo obravnavano na 39. seji Sveta za socialno varstvo LRS. Zaradi medsebojne povezanosti in aktualnosti pa postavljamo na dnevni red poročilo o kadrih v socialnih službah.

Značaj socialnih problemov se z družbeno ekonomskim razvojem spreminja, kar zahteva tudi nove oblike reševanja teh problemov in nove metode dela. To se odraža v uvajanju vse večjega števila centrov za socialno delo, kar bistveno vpliva na kvaliteto dela. Tudi dejstvo, da skrb za izvajanje socialne politike, kjer zagemamo vsestransko zadovoljevanje vsakodnevnih potreb prebivalcev, ni več samo stvar ljudskih odborov, temveč je ta skrb prenešena na širše področje komune, predstavlja pomembno kvalitativno spremembo. Obravnavanje socialnih problemov se prenaša v gospodarske organizacije, v stanovanjske skupnosti, na družbene organizacije, skratka se približuje človeku tam kjer živi in dela. V kolikšni meri in kako pa se ta družbena skrb za človeka konkretno in vsakodnevno izvaja pa zavisi v veliki meri od kadrov, ki so zaposleni v socialnih službah. Ljudski odbori se morajo čutiti neposredno odgovorne za razvoj vseh socialnih služb na svojem teritoriju in morajo se čutiti odgovorni predvsem tudi za to, da zagotovijo primerno število družbeno razgledanih in strokovno usposobljenih kadrov za te službe.

Svet za socialno varstvo LRS, ki stalno spremlja stanje kadrov v socialnih službah in skuša prispevati k izboljšanju stanja, je o kadrovskih problemih razpravljal na svoji 20. seji v letu 1959 in ponovno na 26. seji leta 1960. Primerjava sedanjega stanja s situacijo v letu 1959 oz. 1960 nam bo pokazala rezultate dosedanjih prizadevanj za razvoj socialnih služb oz. kadrov v okviru ljudskih odborov.

Organizacijska struktura, sistemizacija in zasedba delovnih mest na področju socialnega varstva v občinskih in okrajnih ljudskih odborih

Socialne službe pri ljudskih odborih se vključujejo v širše organizacijske enote in sicer:

- v oddelke za družbene službe pri 12 ljudskih odborih
- v oddelke za splošne zadeve in družbene službe pri 30 ljudskih odborih
- v oddelke za splošne in notranje zadeve pri 9 ljudskih odborih
- v oddelke za splošne zadeve pri 12 ljudskih odborih in
- v tajništva pri 3 ljudskih odborih.

Ožje organizacijske enote v sklopu gori navedenih širših enot pa predstavljajo odseki za socialno varstvo, odseki za zdravstvo in socialno varstvo, odsek za zdravstvo in družbene službe ter samostojni referati.

Organizacijske oblike so dokaj pester. Kako vplivajo posamezne oblike organizacije na vsebino dela nismo še uspeli analizirati in zato ne moremo na to vprašanje dati odgovora, čeprav bi bilo to z ozirom na prizadevanje IS v zvezi z reorganizacijo javnih služb in krčenjem števila uslužbencev v upravnih službah nujno potrebno. Občinski ljudski odbori so namreč po konferencah, ki jih je Sekretariat IS za proračun in občo upravo LRS izvedel z občinskimi in okrajnimi tajniki, do konca julija t.l. znižali število kadrov v splošnih in družbenih službah za 30, v gospodarskih službah za 21 in v finančnih za 41 uslužbencev, delo pa se še nadaljuje. Zagotoviti je treba, da ta reorganizacija ne bi povzročila neupravičenega krčenja delovnih mest prav v socialnih službah ljudskih odborov, ki so že doslej, zlasti v podeželskih občinah, imele premajhno število sistemiziranih delovnih mest in neustrezno zasedbo. Ta vprašanja je treba podrobneje analizirati, kar bo naloga naše študijske skupine pri Sekretariatu sveta.

Pri vseh 66 občinskih ljudskih odborih je bilo marca 1962 sistemiziranih 262 delovnih mest za socialne službe in od tega zasedenih 217 mest ali 83 %. V primerjavi z letom 1960, ko je bilo pri 89 občinskih ljudskih odborih sistemiziranih 258 delovnih mest in od tega zasedenih 234 ali 91 %, se je število zasedenih delovnih mest v merilu republike zmanjšalo za 17 mest, čeprav se je sistemizacija zvečala za 4 delovna mesta.

Dolnja tabela nam prikazuje sistemizacijo in zasedbo delovnih mest v socialnih službah po okrajih junija 1962 v primerjavi z letom 1959.

Tek. št.	OLO	Sistemizacija delovnih mest na ObLO l. 1962	Zasedba delovnih mest na ObLO l. 1962 - %	Primerjava zasedbe delovnih mest l. 1959 v %	
1.	Celje	34	29	85 %	91 %
2.	Gorica	24	18	75 %	91 %
3.	Koper	15	15	100 %	86 %
4.	Kranj	23	19	83 %	82 %
5.	Ljubljana	75	63	84 %	92 %
6.	Maribor	46	38	83 %	87 %
7.	Murska Sobota	19	15	79 %	100 %
8.	Novo mesto	26	20	77 %	100 %
	LRS	262	217		

Ker so se do sedaj kadri v invalidskih odsekih obravnavali ločeno od socialnega varstva, je treba gornji pregled dopolniti še s kadri invalidskih odsekov pri okrajih.

Tek št.	OLO	Zasedba delovnih mest leta 1959	Zasedba delovnih mest leta 1962
1.	Celje	7	2
2.	Gorica	11	3
3.	Koper	6	2
4.	Kranj	7	2
5.	Ljubljana	17	6
6.	Maribor	8	4
7.	Murska Sobota	3	2
8.	Novo mesto	6	2
	LRS	65	23

Naslednja tabela pa daje sliko o številu sistemiziranih delovnih mest po občinah v republiškem merilu

1959				1962			
štev. ObLO	%	sistemizirana delovna mesta	skupno število sistemiziranih delovnih mest	štev. ObLO	%	sistemizirana delovna mesta	skupno število sistemiziranih delovnih mest
28	32 %	1. del. mes.	28	4	6 %	1. del. mes.	4
16	18 %	2. del. mes.	32	12	18 %	2. del. mes.	24
19	21 %	3. del. mes.	57	12	18 %	3. del. mes.	36
10	11 %	4. del. mes.	40	19	29 %	4. del. mes.	76
7	8 %	5. del. mes.	35	6	9 %	5. del. mes.	30
9	10 %	6, 7 in 8 (ali več del. mest)	66	13	20	6, 7 in 8 (ali več del. mest)	92
89	100 %		258	66	100 %		262

V notranji strukturi sistemizacije delovnih mest v posameznih občinah vidimo, da je v zadnjih treh letih nastalo precej sprememb. Razmeroma nizek je sicer ostal % občin, kjer imajo samo po eno sistemizirano delovno mesto (Izola, Logatec, Medvode, Petrovci - Šalovci), vendar z ozirom na teritorialno razsežnost novih občin in število prebivalstva, tudi s tem stanjem ne moremo biti zadovoljni. Razpon med najnižjim številom prebivalstva na enega uslužbenca v socialnih službah t.j. 3322 prebivalcev v občini Litija in n.pr. 17 300 v občini Trebnje, je prevelika. V republiškem merilu pride povprečno 7 401 prebivalcev na enega uslužbenca. Situacijo pa še poslabšuje dejstvo, da je prav v teritorialno razsežnih podeželskih občinah število sistemiziranih delovnih mest najnižje. Gotovo je, da en sam referent ne more solidno opraviti niti najnujnejših poslov, še manj pa je pričakovati, da bo lahko razvijal iniciativo za širšo preventivno dejavnost in izdeloval potrebne analize za družbene organe in organizacije.

Tudi pri zasedbi delovnih mest se kažejo precejšnje spremembe. Iz podatkov je sicer razvidno, da je v več kot polovici okrajev zasedba delovnih mest po občinah padla, vendar bi jasno sliko o tem lahko dobili le tedaj, če bi lahko primerjali tudi gibanje sistemizacije. Vprašanje zasedbe delovnih mest pa smatramo, dani toliko vezano na objektivne težave, kolikor je odraz kadrovske politike okrajnih in občinskih ljudskih odborov. Na slabo zasedenost delovnih mest brez dvoma vpliva tudi nestalnost kadra, ker se težavnost dela v socialnih službah, v odnosu na druge upravne uslužbenke, povsod še ne vrednoti pravilno, kar se odraža tudi v nagrajevanju.

Razveseljivo pa je dejstvo, da se je v zadnjih letih občutno izboljšalo stanje v pogledu strokovne izobrazbe kadrov, kar je razvidno iz naslednjih podatkov:

Leto	Število uslužbencev	Nižja izobrazba	%	Srednja izobrazba	Višja izobrazba	Visoka izobrazba	%	Opombe
1959	234	136	58	72	26	-	42	
1960	234	136	58	66	26	6	42	
1962	217	102	47	71	41	3	53	

Hi gornjim podatkom je treba pojasniti, da so v številu 26 (leto 1959), to so kadri z višjo izobrazbo, vključeni tudi kadri z visoko izobrazbo, ker iz tedanjih poročil ni razvidna delitev kadrov na višjo in visoko izobrazbo.

Izboljšani strokovni sestav kadrov je predvsem odraz uvajanja šolanih socialnih delavcev na delovna mesta in lahko pričakujemo, da se bo proces izboljšanja še nadalje pozitivno razvijal, saj usposobi Višja šola za socialne delavce letno ca 60 socialnih delavcev.

Starostni sestav kadrov v socialnih službah občinskih ljudskih odborov lahko po naslednjih podatkih ocenimo kot zadovoljiv. Do 20 let starosti imamo 2 uslužbenca ali 1 %, od 21-30 let 42 uslužbencev ali 20 %, od 31-40 let 94 uslužbencev ali 43 %, od 41-50 let 52 uslužbencev ali 24 % in od 51 let navzgor 27 uslužbencev ali 12 %. Bodoči starostni sestav uslužbencev v socialnih službah se bo v veliki meri ravnal po pogojih, ki jih postavlja VŠŠD za vpis slušateljev. Koristno bi bilo ugotoviti stališče ali je starost 18 let, kot jo določa sedanjí statut šole za vpis, primerna za poklic socialnega delavca. V tem oziru možno odstopamo od drugih držav, kjer je ta meja višja in se običajno dosega z obveznim praktičnim delom pred vpisom v šolo.

Posebno vprašanje predstavljajo socialne službe v upravnih organih okrajnih ljudskih odborov. Na okrajih imamo za socialne službe le po enega uslužbenca, od teh so šolani socialni delavci v Ljubljani, Mariboru in Gorici. Tudi ostali okraji so že štipendirali kadre v šoli za socialne delavce, vendar so jih po končanem študiju razporedili na druga delovna mesta.

Že ob priliki razprave sveta o družbenem upravljanju na področju socialnega varstva je bilo ugotovljeno, da socialna služba v upravnih organih okrajev svoje vloge do občine ne vrši zadovoljivo. Socialne službe okraja bi morale biti v stanju, da občinam nudijo stalno strokovno instruktazo, da jim pomagajo pri programiranju

dela; da imajo z njimi več neposrednih stikov. Skrbeti bi morali za koordinacijo dela in za strokovno usposabljanje kadrov na občinah. Sedaj pa se delo okrajne službe mnogokje omejuje na administrativna posredovanja med republiko in občino, problematiko občin poznajo le iz poročil, v kolikor jih redno dobivajo, sistematične in neposredne pomoči pa občinam ne nudijo. Razvoj socialnih služb v občinah in zlasti razmeroma hitro ustanavljanje socialnih centrov pa zahteva tudi od okrajnih upravnih organov boljše poznavanje socialne problematike na teritoriju okraja, da bi mogli nuditi svojim družbenim organom potrebno dokumentacijo za sistematično vodenje socialne politike.

Vse dosedanje ugotovitve glede sistemizacije in zasedbe delovnih mest se nanašajo na stanje do konca meseca marca 1962. Te ugotovitve pa ne bi bile popolne, če ne bi upoštevali tudi sprememb, ki so nastale v času od marca do septembra 1962 zlasti zaradi kadrovskih premikov, ki so se izvršili, v zvezi s prenosom pristojnosti za invalidske in borčevske zadeve na občinske ljudske odbore, z ustanavljanjem socialnih centrov.

Pri prenosu pristojnosti za invalidske zadeve in borčevska vprašanja na občinske ljudske odbore se je, na osnovi popisa opravil in števila invalidskih upravičencev po posameznih občinah, pokazala potreba po 139 novih uslužbenceh za opravljanje teh poslov na občinah. Ker bi tak način reševanja oz. razširjanja pristojnosti občinskih ljudskih odborov predstavljal precejšnje zvišanje števila upravnih kadrov in ker občine niso bile v stanju namestiti tolikšnega števila novih uslužbencev, so se nove naloge delno prenesle na kadre, ki že delajo v socialnih službah, na novo pa so občinski ljudski odbori zaposlili še 84 uslužbencev. Iz vidika tendence zniževanja števila uslužbencev v upravnih organih je problem sicer zadovoljivo rešen, saj se je zaposlilo le 60 %, t.j. 84 od 139 potrebnih uslužbencev. Vprašanje pa je, ali je bilo tolikšno krčenje upravičeno iz vidika ustvarjanja pogojev za kvalitetnejše delo socialnih služb, zlasti, ker naj bi službe za invalidske in borčevske zadeve, poglobile in razširile delo pri reševanju potreb in težav invalidov in borcev.

Precejšnje kadrovske okrepitve socialnih služb pa predstavlja ustanovitev socialnih centrov. Iz poročila o socialnih centrih, ki ga je svet obravnaval je razvidno, da ima 7 centrov 61 uslužbencev in sicer 29 socialnih delavcev, 14 drugih strokovnih delavcev kot so psihologi, pedagogi in zdravniki in 18 administrativnih uslužbencev. Interes socialnih delavcev za delo v centrih je precejšen, ker pričakujejo, da bodo v njih opravljali delo, za katero so se usposabljali in da bodo lahko razvijali svoje sposobnosti. Zato centri, zlasti v mestih doslej nimajo večjih težav pri zasedbi delovnih mest.

Če torej upoštevamo še spremembe, ki so se izvršile v zadnjih mescih imamo na okrajnih in občinskih ljudskih odborih, vključno s centri za socialno delo, naslednje stanje:

- v upravnih organih OLO-jev	8 uslužbencev
- v službi za invalidske zadeve na OLO-jih	23 "
- v upravnih organih ObLO-jev	217 "
- novih uslužbencev za invalidske in borčevske zadeve	
ObLO-jev	84 "
- v centrih za socialno delo	61 "
Skupaj	393 uslužbencev

V primerjavi z marcem 1962 lahko ugotovimo, da se je število kadrov v socialnem in invalidskem varstvu povečalo za 103 uslužbence.

Ob razmeroma ugodni situaciji in sistemizaciji delovnih mest v ljudskih odbožih predvsem pa ob hitrem ustanavljanju socialnih centrov kot osnovnih nosilcih socialnega dela v komuni smatramo, da ni potrebno spreminjati dosedanje smeri dela, temveč le poglobljati in utrjevati. Ob tem pa je potrebno posebej poudariti nalogo usposabljanja kadrov za socialne službe. Zaradi tega je posvečen razmeroma obširni del tega poročila prav temu vprašanju.

Usposabljanje kadrov v socialnih službah

Izobraževanje kadrov za socialne službe nima dolge tradicije, saj sega komaj v leto 1955, ko se je ustanovila Višja šola za socialne delavce. Do tedaj je tekel priliv kadrov dokaj stihajsko in zato so imele socialne službe le majhno število strokovno usposobljenih uslužbencev, t.j. kadrov, ki so si z dolgoletno prakso in osebno prizadevnostjo pridobili znanje, izkušnje in sposobnosti za to delo. V glavnem so se v socialno službo sprejemali nižji administrativni kadri in vse preveč je bilo razširjeno mnenje, da je za opravljanje poslov na socialnem varstvu dober vsak uslužbenec, ne glede na njegovo kvalifikacijo. Žal tudi danes še naletimo na taka gledanja, vendar v veliko manjši meri. Izkušnje so pokazale prav nasprotno, da je socialno delo zelo zahtevno in terja ljudi, ki so strokovno usposobljeni, družbeno-politično razgledani in imajo tudi osebne kvalitete ter nagnjenje za opravljanje teh poslov.

Kot nam kaže prvi del poročila se strokovni sestav kadrov razmeroma naglo izboljšuje. Do septembra 1962 je bilo vpisanih na Višji šoli za socialne delavce 273 študentov, absolviralo je šolo 186 študentov, od teh pa diplomiralo 104. V študiju je še 74 študentov, izstopilo pa jih je v vseh sedmih letih obstoja šole 13, kar predstavlja le 5 %. Z oktobrom 1962 se je vpisalo še 62 študentov v redni študij, kateri niso vsi všteti v gornjem številu 273 in tudi v nadaljnji obravnavi niso vključeni.

Prikaz šolanja po letnikih vpisa (1955 - 1961):

Leto vpisa	Število vpisanih študentov	Število študentov, ki so med študijem izstopili	Število študentov na študiju	Število absolventov	Število diplomantov
		%	%	%	%
1955	25	2 8 %		23 92 %	22 88 %
1956	28	1 4 %		27 96 %	26 92 %
1957	30	1 3 %		29 97 %	23 77 %
1958	31	2 6 %		29 94 %	16 52 %
1959	37	2 6 %		35 94 %	17 46 %
1960	57	1 3 %	13 23 %	43 74 %	- -
1961	65	4 6 %	61 94 %	- -	- -
Skupaj	273	13 5 %	74 27 %	186 68 %	104 38 %

Iz gornjih podatkov je razvidno, da letno absolvira šolo relativno visok procent slušateljev, kar kaže na resnost kandidatov in je to tudi rezultat individualnega načina dela šole s študenti. Slabša je situacija v odnosu med absolventi in diplomanti šole. Dočim je v prvih dveh letnikih vpisa ostal brez diplome le po en študent, se je število študentov, ki niso diplomirali, pri naslednjih treh letnikih naglo stopnjevalo. Vzrokov za to je več.

Na šolo prihaja vedno več mlajših ljudi brez prakse, kateri teoretičen študij z izpiti še obvladajo, praktično delo, katerega odraz pa je diplomatska naloga, pa jim dela velike težave. Precejšen vpliv na prizadevnost študentov pri izdelavi diplomske naloge predstavlja tudi dejstvo, da se v zadnjih letih na delovnih mestih ni postavljala zahteva, da študent pred nastopom službe diplomira. Tudi pri nagrajevanju se to ni dosledno upoštevalo, zlasti ne v gospodarskih organizacijah. Na prizadevanje šole, da bi absolventi zadostili tudi zadnji šolski obveznosti, t.j. da bi diplomirali, so ti čestokrat izjavili, da se bodo sicer potrudili izdelati diplomu zaradi obveznosti do šole, da pa to njihovega položaja na delovnem mestu ne bo nič spremenilo. Končno je iskati vzrok za tako stanje tudi v sistemu študijskega režima 4. semestra na šoli. Dočim so študenti prva leta obstoja šole že v 4. semestru, t.j. v semestru prakse v glavnem delali na diplomah, se je to bistveno spremenilo z utrjevanjem sistema prakse, ko so študentje polno obremenjeni z obveznostmi po programu prakse in delajo na delovnih mestih, oz. na bazah prakse po 7 ur dnevno. Tudi zahtevnost diplomskih komisij se je v zadnjih letih precej povečala. Organi šole so namreč zavzeli stališče, da ne kaže popuščati pri študentih, ki niso v stanju izdelati diplomske naloge na določeni višini in da je zaradi uveljavljanja stroke in socialnih delavcev bolje, da ostane pač določeno število študentov brez diplom. Samo v letu 1961 so diplomske komisije odklonile 5 predloženih diplom. Šola si prizadeva stanje izboljšati s pravočasnim odobravanjem diplomskih tem in z vsklajevanjem programa prakse in dela na diplomah. Pričakovati je, da bo pri letniku vpisa 1962 to imelo že pozitiven odraz, saj so od letošnjih absolventov že štirje predložili diplomske naloge, precejšnje število študentov pa napoveduje naloge še v tem letu.

Naslednji podatki nam kažejo sestav študentov po spolu, predizobrazbi in po tem, iz katerih okrajev so prihajali in na katerih področjih so se zaposlili.

Od 273 študentov je	moških	105 ali	38 %
	žensk	168 ali	62 %
	s popolno srednjo šolo	147 ali	54 %
	z nepopolno srednjo šolo	126 ali	46 %

V prvih letih obstoja šole je bilo razmerje med ženskami in moškimi ca 50 : 50, sedaj pa je stanje tako, da v oddelku za javne službe močno prevladujejo ženske, v oddelku za gospodarstvo pa moški.

Glede na predizobrazbo, se v zadnjih letih sicer večja priliv kandidatov, ki prihajajo iz srednjih oz. njim enakih šol, vendar šola ugotavlja, da je sposobnost teh študentov osvajati učni program, kljub boljši formalni predizobrazbi manjša od onih, ki prihajajo iz prakse. Tudi pri učnih uspehih, izraženih v izpitnih ocenah, kadri iz prakse ne zaostajajo, čeprav nimajo popolne srednje šole.

Študenti po posameznih okrajih:

Celje	30 študentov ali	11 %
Gorica	16 " "	6 %
Koper	17 " "	6 %
Kranj	23 " "	8 %
Ljubljana	130 " "	48 %
Maribor	30 " "	11 %
Murska Sobota	13 " "	5 %
Novo mesto	14 " "	5 %
S k u p a j	273 študentov ali	100 %

Že od prvega vpisa je predstavljalo problem dejstvo, da so prihajali v šolo kandidati pretežno iz okraja Ljubljana, Celje, Kranj in Maribor. Z ozirom na izredno pomanjkanje usposobljenih socialnih delavcev v oddaljenih podeželskih občinah pa bi prav okraji Gorica, Koper, Murska Sobota in Novo mesto morali načrtno s štipendiranjem oskrbeti socialne službe z usposobljenimi kadri. Priliv študentov v šolo iz teh okrajev se je zadnja leta sicer izboljšal, vendar še daleč odstopa od potreb.

Pri izboru kandidatov za šolo je še vedno povsod občutiti premajhno prizadevnost kadrovskih komisij pri ljudskih odborih in pri drugih lokalnih faktorjih, da bi izbirali za šolo kadre, ki vsestransko odgovarjajo zahtevam poklica socialnega delavca. Posebno pri študentih v oddelku za gospodarstvo je opaziti, da kadrovski izbor ni najboljši. Aktivno sodelovanje lokalnih faktorjev pri izboru kandidatov za šolo je posebno važno od leta 1960, ko je vpeljan sistem svobodnega vpisa in šola sama nima možnosti odklanjati kandidate, ki izpolnjujejo splošne pogoje za vpis po zakonu. O problemu izbora kadrov je šola že večkrat informirala Zvezo sindikatov Slovenije, Glavni odbor SZDL in Društvo socialnih delavcev z željo, da se na tem vprašanju na terenu aktivno in kontinuirano dela.

Študenti po sektorjih štipendiranja:

ljudski odbori	101 štud. ali	37 %
zdravstvo	20 " "	7 %
socialne ustanove	37 " "	14 %
prosveta	4 " "	2 %
Državni sekretariat za notranje zadeve	20 " "	7 %
Gospodarske organizacije	60 " "	22 %
Družbene organizacije	14 " "	5 %
Ostalo	17 " "	6 %
S k u p a j	273 štud. ali	100 %

Zaposlitev socialnih delavcev po končanem šolanju:

Svet za socialno varstvo LRS	4	soc. delavce
Okrajni ljudski odbori	3	"
Občinski ljudski odbori	39	"
Centri za socialno delo	29	"
Zdravstvene ustanove	13	"
Šole	4	"
Organi na področju notranjih zadev	16	"
Vzgojne posvetovalnice	2	"
Socialni zavodi	4	"
Gospodarske organizacije	35	"
Zavodi za socialno zavarovanje	15	"
Zavodi za zaposlovanje	5	"
Družbene organizacije	10	"
Ostalo: Izvršni svet 1. RTV LJ. 1. NB 1	3	"
Na visokošolskem študiju	2	"
Ne delajo vpoklicu	2	"
So še v šolanju	74	"
Odpadli med šolanjem	13	"

S k u p a j

273 soc. delavcev

V letu 1960 je bil na VŠSD, zaradi potreb po socialnem delu v gospodarskih organizacijah in zaradi specifičnosti znanja, ki naj ga obvladajo socialni delavci v gospodarstvu, na predlog Zveze sindikatov Slovenije oz. Odbora za komunalno politiko, socialno politiko in delovna razmerja, organiziran poseben oddelek. V letu 1960 in 1961 je bilo v oddelku za gospodarstvo vpisanih 50 rednih študentov, dočim je oddelek za javne službe od leta 1955 do 1961 obiskovalo 223 študentov, od katerih je tudi nekaj zaposlenih v gospodarskih organizacijah, ker pač do leta 1960 na šoli ni bilo diferenciranega študija. Vpis študentov v oddelek za gospodarstvo je vsako leto nižji, kot v oddelku za javne službe.

Na področju javnih služb v zadnjih letih precej upada število študentov iz področja zdravstva, dočim je Državni sekretariat za notranje zadeve popolnoma opustil štipendiranje svojih kadrov na tej šoli. Kadre, ki so končali šolo, pa večinoma zaposluje na njihovih prejšnjih delovnih mestih, ne oziraje se na novo kvalifikacijo, ki so jo pridobili.

Precejšen interes za uvajanje socialnih služb na šolah kažejo prosvetni organi in šole same. Zaradi konkretne finančne in kadrovske situacije v šolstvu, pa kljub temu na šoli ni štipendistov iz tega področja. Ker smatramo, da je socialno delo v šolstvu izredno potrebno, če hočemo preventivno reševati mladinsko problematiko s tem, da pomagamo staršem pri vzgoji otrok in mladine in s pravočasnim odkrivanjem vzgojnih problemov posameznikov, so potrebni v tej zvezi konkretni ukrepi. Nov način finansiranja, ki bazira na točnih izračunih osnovne dejavnosti t.j. v šolstvu pedagoška ura oz. v zdravstvu zdravstvena storitev, namreč ne predstavlja ugodne situacije za uvajanje novih profilov kadrov v te službe.

Kakor na vseh področjih, se tudi pri študentih, ki prihajajo na VŠSD občuti vedno večje težave pri iskanju štipendij, kar narekuje organom šole večjo skrb za materialne prilike študentov.

Izreden študij

Ker se je prva leta obstoja Višje šole za socialne delavce pojavljalo precejšnje število kadrov, ki so že delali v socialnih ali njim sorodnih službah in jim razne okoliščine niso dopuščale, da bi se vključili v redno šolanje, je bil v letu 1958 uveden izreden študij. Spodnji podatki nam kažejo vpis študentov po letnikih in dinamiko poteka študija:

Leto vpisa	Vpis po oddelkih	Izstopili	Ne polagajo izpitov	Prestopili v redni študij	Opravljajo izpite	Absolventi	Diplomiranci
1958/59	31	9	3	2	-	17	2
1959/60	31	10	8	1	3	9	-
1960/61	57						
	v oddelek za javne službe						
	35	3	5	-	27	-	-
	v oddelek za gospodarstvo						
	22	3	2	-	17	-	-
1961/62	61						
	v oddelek za javne službe						
	42	4	8	2	28	-	-
	v oddelek za gospodarstvo						
	19	-	9	2	8	-	-
1962/63	44						
	v oddelek za javne službe						
	33	-	-	-	-	-	-
	v oddelek za gospodarstvo						
	11	-	-	-	-	-	-
Skupaj	224	29	35	7	83	26	2

Kljub temu, da od vsake generacije vpisa odpade približno ena tretjina študentov, organi šole ocenjujejo situacijo kot ugodno. Upoštevati je namreč treba, da se ti kadri šolajo ob minimalnem prispevku družbe v primerjavi z rednimi študenti in da kljub obremenitvi na delovnih mestih razmeroma solidno študirajo. Položaj izrednih študentov pa se je poslabšal ob novem sistemu financiranja šolstva, ko šola za leto 1962 ni prejela več dotacije za izreden študij in je morala stroške študija zaračunati študentom. Po dosedanjih kalkulacijah znašajo stroški šolanja za ene-

ga študenta na dve leti 100 000.- din, če se ta poslužuje seminarjev, ki jih šola organizira. Brez seminarjev pa znašajo stroški šolanja ca 70 000.- do 80 000.- din in sicer je tu všteta režija, izpiti in diploma. Študenti plačujejo stroške šolanja v obrokih, v smislu pogodb, ki so jih sklenili s šolo. Premajhna je pripravljenost ustanov, da bi svojim uslužbencem krili te stroške in bi s tem razmeroma majhnim prispevkom dvignili raven strokovnega znanja svojih uslužbencev. Uslužbenec, ki se odloči za izreden študij, ima namreč poleg dvojne obremenitve - delo in študij - in poleg plačevanja stroškov za šolanje, še izdatke za vožnjo in vzdrževanje ob priliki seminarjev in izpitov, za skripta itd. Zanimivo pa je dejstvo, da vpis izrednih študentov v letošnjem letu ni manjši, čeprav so bile kandidatom že predhodno objavljene finančne obveznosti za vpis oz. šolanje.

Če pogledamo stanje izobraževanja preko Višje šole za socialne delavce v celoti, vidimo, da se ugodno razvija in da imamo že na različnih področjih dela strokovno usposobljene kadre. Priliv študentov na šolo je sicer enakomeren, vendar ne presega možnih kapacitet.

Druge oblike usposabljanja kadrov v socialnih službah

Ob naraščanju števila šolanih socialnih delavcev pa stopa v ospredje druga naloga odgovornih faktorjev, da poskrbijo za nadaljnje izpopolnjevanje in razvoj teh kadrov. Obstoja namreč nevarnost, da bodo postali socialni delavci pri obilici vsakodnevnega dela suhi prakticisti, če ne bodo imeli možnosti dopolnjevanja svojega znanja v skladu z novimi izsledki in razvojem naše družbene problematike.

Iz tega je torej nujen zaključek, da mora Višja šola za socialne delavce prerasti iz klasične ustanove za izobraževanje v center za izobraževanje vseh kadrov v socialnih službah. Z razširjeno šolsko dejavnostjo bo šola omogočila kadrom poglobljeno znanje, izmenjavo izkušenj in povezovanje teorije in prakse, na drugi strani pa bo imela možnost na osnovi praktičnih izkušenj socialnih delavcev kontrolirati in izpopolnjevati svoj študijski program. Tako dejavnost bo šola lahko razvijala, če se bodo našla za to finančna sredstva in če se bo šola okrepila s stalnim kadrom. Prvi poskusi so se že začeli v tem letu. Sekretariat za socialno varstvo LRS pripravlja program seminarjev za uslužbence, ki naj bi jih VŠSD organizirala še v tem letu oz. začetkom prihodnjega leta. Postopoma pa se bo ta dejavnost razvijala in dopolnjevala. Društvo socialnih delavcev in šola morata postati glavna faktorja in pobudnika za izobraževanje in usposabljanje socialnih delavcev. Tudi Nacionalni odbor za socialno delo v Beogradu je v svojem proračunu za dopolnilno izobraževanje socialnih delavcev določil namenska sredstva. DSD Slovenije se je obvezalo, da bo v letošnjem letu priredilo 4 seminarje za diplomante oz. absolvente VŠSD, od katerih je enega že izvedlo za kadre v gospodarstvu. Šestdnevni seminarja se je udeležilo 30 socialnih delavcev. Tri seminarje za kadre iz področja javnih služb pa namerava društvo organizirati še v času do konca januarja 1963. Tudi Sekretariat za socialno varstvo LRS je v letu 1962 že izvedel tri štirinajstdnevne seminarje za uslužbence invalidskega varstva, katerih se je udeležilo 111 uslužbencev. Nadalje je Sekretariat organiziral še en seminar o delu v disciplinskih centrih s 45 udeleženci in en seminar za izvajanje strožjega nadzora nad mladoletniki s 122 udeleženci. V ta dva seminarja so bili pritegnjeni tudi predstavniki tožilstva in sodišč zaradi tesnega sodelovanja pri delu z neprimerno mladino. V pripravi sta še en seminar za službo strožjega nadzora in en se-

minar za okrajne uslužbence, ki delajo na invalidskih zadevah.

Kot vidimo je bilo v tem letu precej storjenega za strokovno usposabljanje in uva-
janje novih metod dela, kar naši kadri z velikim odobravanjem sprejemajo. S tem
delom je treba nadaljevati in ga še poglobljati.

Precej pa so popustili pri organizaciji seminarjev, okrajni ljudski odbori. V prejš-
njih letih je skoraj vsak okraj poskrbel za en ali dva seminarja za uslužbence, ki
delajo v upravnih organih socialnega varstva. V letu 1962 pa je bil izveden le en
tak seminar v okraju Maribor. Smatramo, da bi v delovnih programih okrajev in ob-
čin za leto 1963 ne smele izostati pobude za usposabljanje kadrov tudi v lokalnem
merilu, saj je število uslužbencev z nižjo izobrazbo v upravnih organih ObLO-jev
(102) še vedno tolikšno, da tega stanja ob dosedanjih zahtevah ne moremo več do-
puščati. Te kadre bi bilo potrebno, v kolikor imajo za to pogoje, prekvalificirati.
Treba je podrobno proučiti kateri kadri so to in kakšni naj bodo programi za prekva-
lifikacijo. Tu gre predvsem za kadre, ki delajo v socialnih službah že vrsto let in
želijo še nadalje ostati na tem delu.

Končno ne moremo mimo strokovnih izpitov, ki tudi predstavljajo eno izmed oblik
strokovnega izpopolnjevanja. Ta problem ni rešen z izidom Pravilnika o strokovni
izobrazbi socialnih delavcev (Ur. l. FLRJ, št. 39/59), temveč se je s tem šele po-
kazal v svoji pravi luči. Od izida tega predpisa do danes je opravilo strokovne iz-
pite le 16 socialnih delavcev. To je silno majhno število v odnosu na vse, ki bi
po pravilniku bili dolžni opraviti strokovni izpit. Žal Sekretariat Sveta za socialno
varstvo LRS, kot matični organ za socialne službe, nima pregleda nad tem, koliko
je takih uslužbencev. Občinski ljudski odbori in druge ustanove namreč ne kažejo
potrebne doslednosti pri zahtevah za polaganje strokovnega izpita. Posebno slaba
pa je situacija v gospodarskih organizacijah, kjer za socialne delavce kot tudi za
ostale kadre strokovni izpiti niso obvezni.

Čeprav so tudi programi za strokovne izpite za socialne delavce potrebni temelji-
tih korektur, to ni edini vzrok za to, da socialni delavci izpitov ne polagajo. Sta-
nje se verjetno ne bo izboljšalo, dokler se ne bo spremenila politika v odnosu na
to vprašanje. Pravilniki o delitvi osebnih dohodkov bi morali pri kriterijih za na-
grajevanje zagotoviti stimulative zahteve za strokovno usposabljanje oz. za o-
pravljanje strokovnih izpitov. Smatramo, da tega problema ne gre obravnavati tako
ohlapno kot doslej, ker gre na škodo kvalitete dela. Službe socialnega varstva mo-
rajo temu vprašanju posvetiti večjo pozornost in obravnavati strokovne izpite kot
obvezen del splošnega izpopolnjevanja vsakega uslužbenca. Ob tem pa se zopet
postavlja potreba, da se kadrom nudi tudi pomoč v obliki pripravljalnih seminarjev,
ev. izdaji priročnika, s študijskimi dopusti oz. delovnimi olajšavami itd.

PRIPOROČILA GLEDE PROBLEMATIKE SPLAVOV

Svet za socialno varstvo LRS je na 39. seji dne 27/6-1962 razpravljal o problematiki splavov v LRS in na podlagi analize in razprave na seji ugotovil sledeče:

- Problem splavov je zdravstveno socialni problem širšega družbenega značaja in sodi v zadnjih letih glede na obsežnost in posledice med akutna vprašanja ne samo zdravstvene, temveč tudi socialne službe. Delo na reševanju te problematike in za prevencijo splava v vseh njenih oblikah ni samo naloga zdravstvene službe, temveč vseh organov, družbenih služb in organizacij, ki v svojo dejavnost vključujejo tudi skrb za človeka. Zato zahteva reševanje tega problema široko koordinacijo več činiteljev.
- Od leta 1955 dalje občutno narašča število splavov, od katerih jih je pretežna večina, tudi do 90 %, izvršenih zaradi socialnih indikacij.
- Družbeni organi na področju socialnega varstva, predvsem sveti za varstvo družine, dosedaj problematike splavov na svojem področju niso spremljali in je tudi niso vključili v svojo dejavnost. Koordinacija med organi socialnega varstva s komisijami za dovolitev splava ni bila zadovoljiva. Premalo je bilo tudi povezovanja z drugimi organi, katerih dejavnost posega v to problematiko.

Na osnovi teh ugotovitev je sprejel Svet sledeče

p r i p o r o č i l o :

Dejstvo, da je v Sloveniji pred komisijami za dovolitev splava približno 90 % prosilk zaradi socialnih razlogov, nalaga organom socialnega varstva dolžnost, da stalno spremljajo to problematiko in jo s pomočjo socialnih služb v komuni tudi rešujejo. Pri reševanju tega vprašanja je potrebno tudi več povezovanja med vsemi tistimi činitelji v komuni, ki na eden ali drugi način lahko v svoji dejavnosti sodelujejo in pomagajo.

Organi socialnega varstva naj nudijo prosilkam, katerim je bil iz res socialnih razlogov odobren splav, ustrezno skrb in pomoč. Primere naj spremljajo in ukrepajo, dokler se razmere ne uredijo. Pri tem bo potrebno tesno sodelovanje med organi socialnega varstva in komisijami.

V občinah, ki imajo centre za socialno delo, naj ti čimprej sprejmejo med svoje naloge tudi reševanje te problematike.

Visoko število prosilk in s tem združena problematika nujno zahtevata zlasti pri nekaterih komisijah v večjih mestih in industrijskih centrih (Ljubljana, Maribor, Celje, Kranj) stalnega profesionalnega socialnega delavca. Potrebno je, da organi socialnega varstva poskrbijo za čimprejšnjo ureditev tega vprašanja. Socialni delavci v komisijah naj imajo tudi namestnike. Ker zahteva delo socialnega delavca v komisiji za odobritev splava posebno metodiko dela in vodenje enotne politike do tega problema, bi bilo potrebno za njih organizirati posvetovanja.

Prav tako bi bilo zaradi uskladitve kriterijev in politike sploh nujno, da se vsi delavci v vseh komisijah občasno med seboj posvetujejo.

Med prosilkami je velik odstotek zaposlenih žena. Ta ugotovitev nalaga organom socialnega varstva dolžnost, da se pri reševanju problematike splavov povežejo tudi s socialno kadrovskimi službami in sindikalnimi organizacijami v gospodarskih organizacijah, ustanovah in zavodih.

Reševanje problematike splavov in delo za preprečitev splava naj bi organi socialnega varstva vnesli v svoje delovne programe.

40. SEJA SVETA ZA SOCIALNO VARSTVO LRS DNE 5. OKTOBRA 1962.

Dnevni red:

1. Analiza delovanja centrov za socialno delo v LR Sloveniji
2. Potrditev pravilnikov o delitvi osebnih dohodkov republiških socialnih zavodov:
 - a) Mladinskega zaščitnega doma Domava
 - b) Zavoda za duševno in živčno bolne Hrastovec - Trate
 - c) Predhodnega mladinskega doma v Preddvoru in
 - d) Pravil Prehodnega mladinskega doma v Ljubljani
3. Informacija o opravljeni decentralizaciji služb za varstvo borcev in invalidov.
4. Razno

I. Svet je obravnaval analizo in pri tem ugotovil, da so se centri za socialno delo v LR Sloveniji razvijali skladno z družbenim razvojem, kadrovskimi in materialnimi pogoji. Do sedaj je ustanovljenih skupno 9 centrov za socialno delo, v letih 1962-64 pa je predvidena organizacija še 21 centrov za socialno delo pri večjih občinskih ljudskih odborih. Za zadeve in naloge zavodov so pristojni ustrezni občinski družbeni organi - sveti za varstvo družine in sveti za socialno varstvo. Nadzorstvo nad zakonitostjo dela centrov imajo pristojni občinski ljudski odbori.

Organi upravljanja centrov so: svet, upravni odbor in ravnatelj; načela družbenega upravljanja so enaka kot pri drugih samostojnih zavodih.

Osnovne naloge centrov za socialno delo so: analiziranje socialnih vprašanj v komuni, odkrivanje njihovih varov ter predlaganje ukrepov za njih reševanje in odpravo. Centri postopoma prevzemajo od upravnih organov občinskih ljudskih od-

borov tudi vse strokovne zadeve na področju socialnega varstva.

Temeljni strokovni kadri v centrih za socialno delo so socialni delavci. V centrih se bo razvilo tudi teamsko delo, ob sodelovanju drugih ustreznih strokovnjakov - pedagogov, psihologov, zdravstvenih delavcev itd.

Pri nagrajevanju strokovnega kadra so se uveljavili sodobni principi delitve osebnega dohodka, kar stimulatивно vpliva na delo in uspehe strokovnih delavcev.

Organizacija in metode dela centrov so vsklajene z značajem in potrebami teh zavodov.

Materialni in delovni pogoji centrov so boljši od pogojev v upravnih službah. Vsi centri so samostojni zavodi z lastnim finančnim načrtom, ki omogoča samostojno razpolaganje s sredstvi.

Kot organizatorji sodelovanja družbenih faktorjev v komuni so centri že pričeli s sistematičnim delom, tudi na preventivnem področju.

Za pospežen in sistematičen razvoj centrov za socialno delo v LR Sloveniji je svet na podlagi razprave in njenih ugotovitev sklenil priporočati sledeče:

1. Sistematično socialno delo se lahko uspešno razvija le z organiziranim sodelovanjem vseh družbenih faktorjev v komuni, kakor tudi s pomočjo strokovnih socialnih služb, ki strokovno rešujejo konkretne naloge in probleme. Zato je potrebno v sistem socialnih služb v komuni načrtno razvijati centre za socialno delo - kot organizatorje in koordinatorje socialnega dela v komuni in v krajevnih skupnostih.

2. Mimo razvijanja centrov za socialno delo v večjih komunah naj tisti ljudski odbori, pri katerih zaenkrat ni pogojev za organizacijo samostojnih socialnih služb, skrbijo za dvig strokovnosti socialnega dela v okviru upravnih organov, skrbijo naj za šolanje ter usposabljanje strokovnih socialnih delavcev ter za formiranje posebnih strokovnih komisij, iz katerih bi se lahko kasneje razvile samostojne strokovne službe.

3. Osnovne naloge centrov za socialno delo naj bi bile: analiziranje socialnih vprašanj v komuni, odkrivanje njihovih vzrokov ter predlaganje ukrepov za njihovo reševanje in odpravo. Nadalje naj bi centri sodelovali z ustreznimi činitelji pri pripravljanju programov za razvoj socialnega varstva in dvig družbenega standarda v komuni. Postopoma naj bi centri od upravnih organov ljudskih odborov prevzeli tudi vse strokovne zadeve na področju socialnega varstva.

4. Pri reševanju neposrednih nalog družbene skrbi za družino naj centri predvsem sodelujejo pri študiju razvoja otroškega varstva v komuni, nadalje pri proučevanju problematike vzgojno zanemarjenih otrok in vprašanj rehabilitacije otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

Tudi bi bilo potrebno študijsko proučevati vprašanja družine na vasi in s tem v zvezi ev. na pretežno kmečkem področju organizirati center za socialno delo, ki bi se specializiral za sociološki študij vasi, zlasti na področju družine. V tem smislu naj se centri razvijajo predvsem kot strokovne službe in kot organizatorji širokega sodelovanja ustreznih družbenih faktorjev.

5. Svoje naloge naj centri izvršujejo v okviru širših načrtov družbenega razvoja v komuni ter na podlagi lastnih programov, v katerih naj bo zajeto preventivno in kurativno delo. Pri tem naj skrbijo zlasti za usposabljanje strokovnih in prostovoljnih socialnih delavcev ter za razvoj socialnega dela na drugih področjih (šolstvo, zdravstvo, sodstvo, gospodarske organizacije).

Organizacijo ter metode dela naj centri razvijajo v skladu z značajem in potrebami posameznih zavodov. Organi centrov naj se samostojno odločajo o organizacijskih oblikah centrov, zlasti o notranji organizaciji in razporeditvi nalog (po teritorialnem principu ali po globalni problematiki). V centrih naj bi se postopoma razvilo tudi teamsko delo ter druge ustrezne metode socialnega dela.

Organi centrov naj si prizadevajo izpopolniti delovna mesta s strokovnim osebjem, zlasti s strokovno usposobljenimi šolanimi socialnimi delavci in naj v tem smislu po potrebi dopolnijo pravila oz. sistemizacijo delovnih mest. Zaradi tega naj tudi vplivajo na intenzivnejše štipendiranje študentov za socialne delavce. Potrebna bi bila tudi specializacija kadrov v centrih za socialno delo.

6. Za uspešno delo centrov so potrebni tudi urejeni materialni in delovni pogoji. Začetne investicije in tekoče vzdrževanje ter financiranje centrov je ekonomsko opravičljivo, ker se s poglobljenim in strokovnim socialnim delom v centrih uspešno rešuje socialna problematika v komuni. V svete naj bi bili imenovani ustrezní družbeni in strokovni sodelavci, ki bi s širšo družbeno razgledanostjo ter strokovnim znanjem lahko koristno sodelovali pri razvijanju strokovnega dela centrov.

Potrebno je urediti status in poslovanje centrov kakor tudi njihov odnos do upravnih organov pri občinskih ljudskih odborih. V pravilih centrov je potrebno točneje določiti pristojnost in naloge ljudskih odborov ter ustreznih družbenih, upravnih in strokovnih organov.

Nujno bo potrebno tudi študijsko obdelati način administracije in evidence ter zbiranje dokumentarnega gradiva v centrih.

7. Centri za socialno delo naj kot organizatorji sodelovanja družbenih faktorjev v komuni najtesneje sodelujejo pri razvijanju družbenega mehanizma v komuni, načrtno naj se povezujejo s krajevnimi skupnostmi, družbenimi in gospodarskimi organizacijami, organi družbenega upravljanja, predvsem s sveti na področju socialnega varstva pri ljudskih odborih, kakor tudi s šolskimi sveti, sveti zdravstvenih zavodov, itd.

8. Pristojni družbeni in upravni organi naj spremljajo razvoj in delo centrov, utrjujejo njihove organizacije ter metode dela ter upoštevajo delo centrov v programih razvoja družbenih ter strokovnih služb v komuni.

Ustrezno mesto centrov za socialno delo kot samostojnih strokovnih služb je treba uveljaviti tudi v statutih ljudskih odborov.

9. Centri naj redno prikazujejo svoje delo pristojnim ljudskim odborom; le te naj predvsem seznanjajo z aktualno družbeno problematiko, ki jo je potrebno reševati na temelju družbene gospodarske politike ljudskih odborov in ob koordiniranjem sodelovanju družbenih sil, predvsem pa Socialistične zveze, ki naj še posebej sodeluje pri reševanju zlasti preventivnih socialnih vprašanj v komuni.

II. Svet je dal soglasje k pravilnikom o razdelitvi osebnih dohodkov republiških zavodov z nekaterimi manjšimi pripombami.

Pravila Prehodnega mladinskega doma Ljubljana pa je potrdil brez pripomb.

III. Svet je vzel na znanje informacijo o poteku decentralizacije, o delovanju občinskih služb, o priznavalninah, zlasti republiških ter o stanovanjski problematiki borcev NOV.

Svet je v razpravi ugotovil:

1. Da je stekla služba na občinah ob prenosu pristojnosti brez ovir, se ugodno razvija, posebno, ker so zagotovljeni kadri dobro izbrani in temeljito pripravljeni s seminarji, instruktazho ter posvetovanji.

Tudi za okrajne službe kot drugostopne organe in organe uprave s pravico nadzora je primerna prireditev seminarja, da bi bili čimbolj usposobljeni za svoje delo.

Položaj invalidov in borcev NOV je mnogo olajšan po decentralizaciji, ker se lažje informirajo in posvetujejo o svojih pravicah, socialnih in drugih problemih.

Seveda upravni organ pri svojem delu ne sme biti navezan samo nase, temveč je nujno sodelovanje z vsemi družbenimi in upravnimi organi komune, z njenimi strokovnimi službami, kakor tudi z množičnimi organizacijami.

Sedaj, ko imajo občine kadrovske in strokovno okrepljeno socialno službo, so tudi uslužbenci invalidskega varstva seznanjeni s problematiko ostalih socialnih služb in lahko uspešno sodelujejo pri kompleksnem reševanju raznih problemov (rehabilitacija, stanovanje itd.).

2. Republiške priznavalnine se podeljujejo le posebno zaslužnim osebam, do čim so ostale že prenežene na občinske ljudske odbore.

Stremeti je za tem, da se republiške priznavalnine iz prejšnjih let, zlasti one izpod 10 000.- din., vskladijo oz. povišajo na raven priznavalnin zadnjih let.

Občinski ljudski odbori naj posvetijo vprašanju svojih priznavalnin za najbolj zaslužne in zlasti socialno ogrožene borce čimvečjo pozornost. Zagotovijo naj potrebna sredstva v ta namen in sploh pristopijo z vso prizadevnostjo k reševanju te problematike.

3. Stanovanjsko vprašanje borcev NOV še vedno ni rešeno v celoti, zlasti ne za zaposlene borce. Dosedanji potek reševanja kaže, da problematika ne bo rešena v predvidenem roku. Ljudski odbori občin in družbene organizacije naj odločneje pristopijo k reševanju te problematike. Potrebno je zagotoviti primerna sredstva in urediti čim ugodnejšo pomoč tudi borcem, ki bi si sami zgradili stanovanje.

S primerno prizadevnostjo bomo v glavnem rešili stanovanjsko vprašanje borcev v letu 1964.

Svet je sklenil poslati v tem smislu okrajnim svetom za področje socialnega varstva obvestilo o svoji razpravi in stališčih, pa tudi sam bo deloval še na-

prej po teh smernicah.

IV. Svet je obravnaval informacijo Sekretariata IS za informacije in k temu sklenil:

- da člani sveta, ki so predstavniki okrajev, vzpostavijo stalen stik z uredništvu pokrajinski oz. okrajnih glasil in neposredno seznanjajo uredništvo s problematiko, ki jo obravnava svet za socialno varstvo LRS o ugotovljenih stališčih in sprejetih sklepih. Tudi bodo v pomoč uredništvom, da bi se pojavi na terenu širše in objektivnejše ocenjevali in obravnavali oz. da bi se posvečala problemom socialnega varstva večja pozornost.

Svet je na novo imenoval svoje stalne komisije, tudi je določil svoja zastopnika v upravni odbor sklada za socialne ustanove ter svojega zastopnika v svet Delovno zaščitnega zavoda za mlajše invalide v Ponikvah.

Dr. V. L.

41. SEJA SVETA ZA SOCIALNO VARSTVO LRS DNE 3. DECEMBRA 1962

Dnevni red:

1. Poročilo o izvajanju resolucije o nalogah komune in stanovanjskih skupnosti pri otroškem varstvu in predlog priporočila
2. Poročilo o kadrih v socialnih službah
3. Določitev pogojev za dajanje posojil in izjemnih pomoči iz republiškega sklada za socialne ustanove
4. Potrditev pravilnika o delitvi osebnih dohodkov Prehodnega mladinskega doma Kodeljevo
5. Razno

1. Na skupni seji Sveta za socialno varstvo LRS in Sveta za šolstvo LRS je bila obravnavana problematika otroškega varstva v zvezi z izvajanjem Resolucije o nalogah komune in stanovanjskih skupnosti pri otroškem varstvu, ki jo je sprejela Ljudska skupščina LR Slovenije dne 28. septembra 1961 (Ur. l. LRS, št. 26/61).

Po široki razpravi na podlagi gradiva o izvajanju resolucije, ki so ga ustrezni republiški činitelji dokumentirali na osnovi posebnih okrajnih posvetovanj o raz-

voju otroškega varstva v komuni, je bil sprejet sklep:

Za Ljudsko skupščino LR Slovenije se pripravi posebno poročilo o izvajanju resolucije o nalogah komune in stanovanjskih skupnosti pri otroškem varstvu. Gradivo se dopolni z razpravo na seji obeh svetov.

Poročilo za Ljudsko skupščino LR Slovenije z ugotovitvami in stališči sveta in skupščine bo objavljeno v eni izmed naslednjih števil Vestnika.

2. Svet je na razpravi ugotovil, da je bil v zadnjih letih glede kadrovskih vprašanj v socialnih službah dosežen precejšen napredek. V socialnih službah deluje že precejšnje število strokovno usposobljenih socialnih delavcev, ki so nosilci novih idej, pobud in metod dela. To stanje zahteva utrjevanje doseženih rezultatov, poglobljanje dela in iskanje novih oblik. Če upoštevamo, da spadajo kadri med osnovne nosilce oziroma izvajalce nalog v socialnih službah, jih moramo temu primerno obravnavati in jim posvečati posebno skrb v nadaljnjem strokovnem usposabljanju.

Resolucija Ljudske skupščine o izobraževanju strokovnih kadrov (Ur. l. FLRJ, št. 25/60) nakazuje smer in široke možnosti usposabljanja kadrov. Svet smatra, da spada izobraževanje kadrov med osnovne naloge vsake dejavnosti in je pogoj za razvijanje strokovnega dela.

Da bi komune zagotovile nemoten razvoj socialnih služb na svojem teritoriju, je treba predvsem v statutih občin postaviti socialne službe na pravo mesto. Potrebno je zagotoviti primerno organizacijo, zadostno število sistemiziranih delovnih mest in jih zasedati s strokovnimi kadri. Orientirati se je predvsem na šolane socialne delavce.

Pri obravnavanju socialnih služb v komuni je potrebno upoštevati perspektivni razvoj komune z vso njeno dejavnostjo ne samo v samem ljudskem odboru, temveč tudi na vseh področjih, kjer obstoja, ali se na novo uvaja socialno delo. V skladu s tem je treba tudi planirati in štipendirati kadre.

Vloga okrajnih ljudskih odborov se mora okrepiti v odnosu na vodenje kadrovske politike in razvoj socialnih služb v komuni in se mora ta izraziti, v večji meri kot doslej, v konkretni pomoči občinam.

Ker pričakujemo, da bodo kadri, ki se šolajo na Višji šoli za socialne delavce kot strokovni in družbeni delavci na terenu močno vplivali na razvoj socialnih služb, mora obstojati med Svetom za socialno varstvo LRS kot matičnim organom za to stroko in Višjo šolo za socialne delavce, tesno sodelovanje. Ne glede na to, da je šola samostojni zavod in ni več neposredno vezana na Svet za socialno varstvo, ki je po izidu zakona o višji šoli za socialne delavce prenehal biti neposredni nadzorni organ te šole, bo Svet na osnovi proučevanja socialne problematike nakažoval šoli potrebe prakse. Vplival bo na izoblikovanje potrebnih profilov socialnih delavcev za razna področja. Na drugi strani pa bo Svet zastavil vse svoje sile za to, da šoli pomaga pri ustvarjanju pogojev, da bo lahko izvajala svoje obsežne naloge kot izobraževalni center.

Poleg rednega in izrednega šolanja na VŠSD se je treba posluževati tudi drugih oblik usposabljanja in sicer na delovnem mestu. Sekretariat za socialno varstvo LRS bo delal na programih za usposabljanje kadrov. K izvajanju seminarjev pa bo šla VŠSD in DSDS morala prispevati velik delež. Naloga komun pa je, da omogoči svojim kadrom nadaljnje usposabljanje in zagotovi za to potrebna finančna sred-

stva.

Kadrom, ki delajo v upravnih organih socialnega varstva in nimajo pogojev za redno šolanje, je potrebno pomagati, da se prekvalificirajo v nazive socialnih delavcev preko strokovnih izpitov. Sekretariat za socialno varstvo bo po možnosti to proučil, okrajem in komunam pa tudi konkretno pomagal pri realizaciji.

Socialni delavci, ki jih pravilnik o strokovni izobrazbi socialnih delavcev (Ur. l. FLRJ, št. 39/59) obvezuje s strokovnim izpitom, morajo to v določenem roku opravljati. Upravni organi socialnega varstva so dolžni skrbeti za izvajanje tega predpisa. Tudi v sistemu nagrajevanja je treba pospeševati polaganje strokovnih izpitov s stimulativnimi merami.

Vzporedno s krepitvijo upravnih organov pa je treba enako intenzivno izvajati zaključke analize o družbenem upravljanju na področju socialnega varstva, ker bo mo le tako uspeli ustvariti dobre pogoje za razvoj socialnega dela skladno z zahtevami našega celotnega družbenega razvoja.

3. Svet je na podlagi 3. člena potrjenih pravil o organizaciji in načinu poslovanja sklada za socialne ustanove določil pogoje za dajanje posojil in izjemnih pomoči iz republiškega sklada za socialne ustanove:

1. za posojilo ali pomoč iz sklada se lahko potegujejo samo komune in krajevne skupnosti z obvezno sklenitvijo pogodbe;

2. prednost pri posojilu imajo zavodi, ki so naštet v Resoluciji o uporabi sredstev republiških skladov v letu 1962 - zavodi za otroško varstvo, posebni zavodi za otroke in mladino, zavodi za rehabilitacijo in zavodi za ostarele.

Pri istovrstnih zavodih imajo prednost prosilci

- ki imajo večjo potrebo izgradnje določenega zavoda,
- ki imajo nižje investicijske stroške,
- ki nudijo krajši rok za dovršitev objekta,
- ki nudijo višji prispevek k celotnim investicijskim stroškom in
- ki nudijo krajši rok za odplačilo kredita.

3. udeležba sklada pri kreditiranju investicijskih del znaša do 30 % celotne investicijske vsote;

4. obrestna mera pri posojilu znaša 2 %;

5. rok za vrnitev posojila je 5 let po končani izgradnji zavoda;

6. k prošnji za kredit mora prosilec predložiti:

- dokumentacijo o temeljnem zakonu o graditvi investicijskih objektov (Ur. l. FLRJ, št. 45/61),
- sklep organa upravljanja zavoda o najetju kredita, njegovi višini in pogojih, pod katerimi nameravajo najeti kredit, če je prosilec občina, se mora predložiti sklep obeh zborov,
- dokaz o zagotovljenih sredstvih za lastno udeležbo;

7. za vlaganje posrejenj se razpiše natečaj z dvomesečnim rokom od objave.

4. Svet je po krađi razpravi dal soglasje k pravilniku o delitvi osebnih dohodkov Predhodnega mladinskega doma Kodeljevo s tem, da naj zavod stremi k izpopolnjevanju tega pravilnika in skuša najti čimobjektivnejša tehnična in siceršnja merila za ugotavljanje delovnega uspeha in učinka.

5. Pod "razno" Svet ni obravnaval ničesar.

Dr. V. L.

Mlikota Ivo, pedagoški
savjetnik, Split

ISKUSTVA O RADU U DISCIPLINSKOM CENTRU ZA MUŠKU OMLADINU U SPLITU 1961 - 1962. GOD.

U smislu noveliranog Krivičnog zakonika (Sl. list FNRJ br. 30/59. in br. 24/61) i zakona o primjenjivanju odgojnih mjera upućivanja u disciplinske centre i pojačanog nadzora organa starateljstva (Nar. novine br. 48/60) u NR Hrvatskoj na području okružnih sudova u Zagrebu, Kadovcu, Rijeci i Splitu savjeti za socijalnu zaštitu po svojoj nadležnosti u tim centrima preuzeli su obavezu da pristupe organizaciji disciplinskih centara. U tom smislu u decembru 1960. god. u Zagrebu je održan radni sastanak organa starateljstva s upraviteljima omladinskih prihvatališta u NRH. Na sastanku su donijete smjernice za pripremni rad oko otvaranja DC. Bilo je zaključeno da disciplinski centri u Zagrebu, Karlovcu, Rijeci i Splitu započnu djelovati od 1. januara 1961. god., a na područjima ostalih kotarskih sudova u NRH odgodjeno je da će disciplinski centri raditi od 1. januarja 1962. god. unaprijed.

Poslije dobivenih preporuka i upustava na Republičkom savjetovanju u kratkom vremenu u Splitu je održan širi sastanak predstavnika Socijalne zaštite, Okružnog i kotarskog suda, Javnog tužništva i SUP, na kojem je razmotrena situacija o asocijalnim pojavama među omladinom i o prestupima maloljetnika pred sudom. Postignuta je suglasnost da se pri Omladinskom prihvatalištu u gradu organizira Disciplinski centar za mušku omladinu kao poseban odsjek u toj ustanovi. Izbor je pao baš na ovu ustanovu, jer su u njoj bili najpovoljniji moralni i materijalni uvjeti. Sedmicu dana nakon ovoga sastanka održane su sjednice Pedagoškog vijeća i Upravnog odbora u Omladinskom prihvatalištu. Na njima se među ostalim tačkama dnevnog reda izvršila stvarna organizacija Disciplinskog centra za mušku omladinu. U prvom paviljonu zgrade prihvatališta ustupljena je jedna soba veličine 4 x 3 = 12 metara četvornih. Ona je bila odmah uredno pripremljena za sami početak rada DC. Nabavljen je nov namještaj: radni stol, 4 sjedalice, vitrina za potrebe maloljetnika i omladinsku biblioteku, druga vitrina za uredske knjige i spise, 2 vaze s cvijećem. Od ranije su na zidu visjele ukamljene slike druga Tita i štićenika prihvatališta na radnim akcijama. Također je od ranije bila peč. zav-

jese na prozoru, luster o stropu i vješalica za odjeću. Uz taj inventar nabavljene su uredske knjige, mape, spisi, izveštaji i matična knjiga za maloljetnike u DC. Tada nismo smatrali nužnim ništa više nabaviti. Novčana sredstva smo imali na raspolaganju, ali smo nastojali biti skromni i ekonomični u svojim zahtjevima.

Dovršenu organizaciju DC prijavili smo kratkim putem: Okružnom i kotarskom sudu, Javnom tužilstvu, Savjetu, Odjelu i Odsjeku soc. zaštite NO kotara i opštine, Centru za socijalni rad i drugim ustanovama u Splitu. U Pedagoškom vijeću Omladinskog prihvatališta prihvaćeno je da u novoosnovanom disciplinskom centru rade drugovi: Stjepan Galetović, upravitelj Omladinskog prihvatališta i Ivo Mlikota, odgajatelj i voditelj DC. Ostalo odgojno osoblje nismo tražili niti predlagali. Za privremeni boravak i stacionar maloljetnika u DC imali smo onda kao što imamo i sada dovoljan oslonac i pomoć u stručnom kolegijumu, pedagoškom vijeću i čitavom kolektivu i prostoru doma, dvorišta i parka Omlad, prihvatališta. Na osnovu našeg iskustva možemo preporučiti i drugovima, da se što manje odgojnog osoblja angažira u individualnom radu s malodobnikom u DC. Osim usvojenih principa stroge ekonomičnosti za isto stanovište uzeli smo u obzir i pedagoške i psihološke razloge. (O njima možemo razpravljati u diskusiji).

Preko telefona bili smo obavješteni od Kotarskog suda i Javnog tužilstva u Splitu, da se priprema prvo rješenje odgojne mjere upućivanja maloljetnika u DC. U toku pripremnog postupka i sudjenja maloljetnika o počinjenom krivičnom djelu stali smo na stanovište da odgajatelj ne prisustvuje javnom razpravljanju. Ako bi tamo prisustvovao, pred licem maloljetnika ne bi bio neprikosnoveni autoritet, a na tom stupnju mora ostati ugled i ličnost odgajatelja u DC. Pred očima prestupnika je svijetliji lik njegova branitelja nego li je suca istražitelja i porotnika. U tim situacijama ne može pravilno uporediti ni značaj svog odgajatelja. Dok su se postupci dovršavali (po KZ i ZKP) u ubrzanom i kratkom vremenu, ja sam se uz ostale poslove u Omladinskom prihvatalištu u Splitu marljivo i ustrajno pripremao da unaprijed mogu savjesno izvršiti težak, složen i odgovoran odgojni rad koji će uskoro nastati.

U tim danima posvuda sam tražio na uvid oskudnu literaturu o specijalnom odgoju i specijalnoj psihologiji. Zanimala su me sva prispijela posebna izdanja sa seminarima i savjetovanja specijalnih škola i domova, zatim izdanja Društva i Udruženja defektologa Jugoslavije, brošure iz zdravstva o duševnoj higijeni, te razpravljanja o ponašanju i odgoju odgojno zapuštene i mora ho ugrožene djece i omladine. Čitao sam i dnevne vijesti i sudjelovao u javnom razpravljanju na sastancima o devijaciji u vladanju bezprizornih. Nova saznanja i iskustva pribrojio sam k stečenim ostalima koje sam imao u dugogodišnjoj pedagoškoj praksi. Moram priznati da me je ponovno osvježila "Pedagoška poema" od Makarenka, "Psihologija djeteta" od Troja, "Uvod u psihoanalizu" od Frojda, "Mladenačko doba" od Debesa, "Četiri djetinstva vašeg djeteta" od Mandiča, zatim monografije iz specijalne psihologije Z. i R. Bujasa, M. Matića, Supeka, Ristića, i ostalih. Smatrao sam da na osnovu ovog minimuma pedagoškog i psihološkog znanja mogu pomoći individualno maloljetnom prestupniku.

Razmišljao sam usamljeno, duboko i svestrano o našim odnosima: o prvom susretu, o mom autoritetu, disciplini, redu, radu, uspjehu, zatim o novim odnosima, našem sastanku, suradnji, i trajnom prijateljstvu poslije odlaska iz DC.

Svaka navedena riječ značila je poseban dio pripreme i izrade odgojnog programa, budućeg individualnog rada s malodobnikom. O svakom poglavlju pripreme razmiš-

ljao sam po cio dan. Uvečer sam sadržaj svojih misli unosio u notes, a sutradan sam plod razmišljanja p ovjeravao drugu upravitelju na sastanku. Njegova konstatacija: "Dobro je sve smišljeno!" ohrabрила i potakla me naprijed u pripremanju.

Neće biti suvišno ako ovdje iznesem neke naše zajedničke napomene, koje smo nakon naših razmišljanja na sastancima usvojili, a u radu se istih potpuno pridržavali:

Susret s maloljetnim prestupnikom u domu i DC

Prvi susret je neobično važan doživljaj i događaj u životu svakog čovjeka. U tom trenutku neznanci postaju znanci. Prvi put se pružaju desnice, sagledaju dva lica, reče prvi pozdrav i prva misao. Od toga časa nastane među znancima prijateljstvo, drugarstvo i suradnja. U taj trenutak može da se pojavi simpatija ili antipatija među njima. Uz svaki susret je vezana loša ili dobra uspomena među susretnicima do kraja života. Na osnovu ovih iskustava susret odgajatelja i malodobnika mora biti psihološki i pedagoški veoma dobro pripremljen. Od toga časa mora započeti puni snažan preokret u ličnosti maloljetnog prestupnika. U dubokom osjećanju i najdubljim opravdanim razlozima, jasnoj dikciji, odmjerenom stavu i tonu govora mora započeti psihološka i pedagoška terapija obrata ličnosti iz pogrešaka u normalan život.

Postupanje s malodobnikom u DC

Određili smo da odgajateljev postupak s maloljetnikom mora biti human i u skladu s općim zadacima odgoja i obrazovanja, do kraja pun pedagoškog takta i doslijede - dan svrsi izrečene odgojne mjere.

Uspostavljanje povjerenja, drugarstva i prijateljstva među nama

Stali smo na odlučnom stanovištu da se jedino mogu održati pravilni odnosi u međusobnom izkazivanju povjerenja, suradnje, drugarstva i prijateljstva. Tvrđili smo onda a i danas, kada se tako uradi, onda će se takvi odnosi, ne samo duboko u skladjivati, nego i potpuno razviti do stupnja pune normalnosti.

Avtoritet odgajatelja pred očima maloljetnika, njegovih roditelja, pred njegovim poslodavcem, drugovima i prijateljima u omladini

Od prvog do posljednjeg časa obaveznog boravka maloljetnika u DC suradnje s njegovim roditeljima, nastavnicima, poslodavcima, drugovima i prijateljima u omladinskim organizacijama pedagoški autoritet odgajatelja mora biti postojan i neprikosnoven. Počevši od stroge potčinjenosti do uzdignuća u normalan život i otvorenog razuma u malodobnikovoj svijesti izrast će pravilan lik odgajatelja. Odgajateljeva ličnost će ostati trajno uzorna i velika, kada on nastupi samoprijegorno i do kraja provede intenzivno smišljeno pedagoško djelovanje kod maloljetnika i njegovih roditelja u mučnoj situaciji. Jednako će mu priznati autoritet omladina i odrasli u okolini, jer će on primjerno sve učiniti u dobroj namjeri do pobjede do bro nad zlim. U času kada se oplemeni dječakova narav, njegov će razum poštovati plemenito djelo svog odgajatelja. Na obje strane to će biti velika pobjeda i zadovoljstvo. Smatramo da u specijalnom odgoju drugčije ne možemo zamisliti ni postavljati kako će se visoko uzdignuti odgajateljev lik i odgojni autoritet.

Uzoran red, rad i disciplina od početka do kraja u discipliniranim centrima

Na molbe maloljetnika i zagovor njegovih roditelja ne smijemo vršiti nikakav ustupak. Složili smo se da od početka pa do kraja obaveznog maloljetnikovog boravka u DC mora vladati ustanovljeni red, marljiv i ustrajan (umni i fizički) rad. Tačnost i radna disciplina se ne smiju ničim poremetiti. Uvjedljivo smo dokazivali sebi i roditeljima da jedino u takvoj provedbi odgojne mjere može biti uspješan rezultat naših uzajamnih nastojanja. Izpred nas smo svaki put postavili parolu: "Naš odgojni rad s maloljetnikom mora uspjeti na zadovoljstvo roditelja i korist društva!" Ovu zapovjed smo izvršavali kod svakog upućivanja maloljetnika u DC. Bila je to garancija uspjehu.

Kako treba izvršiti rastanak s maloljetnikom u DC

Priznajemo da nas je mučilo i ovo pitanje. Na kraju razmatranja složili smo se da rastanak kao i prvi sastanak s maloljetnikom mora biti veoma dobro psihološki i pedagoški pripremljen. Do toga časa naši međusobni odnosi su izgubili službenu formu i prerasli su u drugarstvo i trajno prijateljstvo. Tada i mi roditeljski i drugarski maloljetniku i njegovoj rodbini dajemo mnoge savjete i uputstva koje će oni u naprijed planski i programski izvršiti. Uz svoja časna i čvrsta obećanja o svom ispravnom budućem vladanju malodobnik završava svoj obavezni boravak u discipliniranim i pedagoško-korekcionim centrima. Na rastanku se obavezuje kao čestiti omladinac da će svoj život ispuniti valjanim djelima. Mi naglašavamo da naš završetak odgojnog rada u DC mora potpuno zadovoljiti narodnoj poslovici koja glasi:

"Konac djelo krasil" Želimo da ekvivalent našem trudu bude po mogućnosti trajan uspjeh.

Osnovno stanovište u izvršavanju odgojne mjere u DC

Usvojili smo stanovište na sastanku s roditeljima i maloljetnikom da od prvog do posljednjeg časa maloljetnikov boravak u DC ne smije biti nikako prekinut, osim teške bolesti i smrti u porodici, vlastitog obolenja, pozivanja na sud ili predvojničku obuku od strane vojnih vlasti. Ova napomena je u cjelini unijeta u najnoviji nacrt pravilnika o izvršavanju odgojne mjere u domovima u NRH. Ovo i nas, opravdava da smo pravilno postupili.

Razmišljanja pri sastavljanju odgojnog programa

Zaključili smo da svaki naš program odgojnog rada mora biti zasnovan na principu individualnog i neposrednog prilazjenja k omladincu. Odgojna mjera mora biti u skladu s općim ciljevima i zadacima odgoja novih naraštaja u FNRJ i prema osnovnim načelima o organizaciji i funkciji DC. U suštini primjenjena mjera mora vratiti omladinca iz pogrešna života u normalnost. Kod maloljetnika mora proizvesti učinak da i sam nastoji postati čestit, štedljiv i radišan građanin, koji će iz patriotske ljubavi biti borac za svoju zemlju, boriti se za njezin napredak i srećan život svoj i zajednice. Maloljetnik mora doći do svijesnog saznanja, da je osim objektivnih okolnosti bio subjektivni krivac i počinitelj svojih pogrešaka. On sam treba da osudi svoje pogreške više od sudskih vijeća i drugih organa. Sam mora donijeti zaključak da mora izvršiti obrat u svom životu da unaprijed mora odbacivati svako zlo, a činiti sve što je dobro i plemenito. Mjera ga mora preporoditi.

Držali smo se iznijetih misli u našem radu i poduzimali sve što se moglo da odgojna mjera u svojoj primjeni ima potpun uspjeh.

Uručenje rješenja o izrečenoj odgojnoj mjeri upućivanja u DC

Prvi put pri kraju meseca februara 1961. g. stiglo je prvo rješenje od kotarskog suda u Splitu kojim je upućen prvi maloljetnik na obavezni jednomjesečni boravak na određeni broj sati u toku dana u DC. Odmah po primitku tog rješenja održao sam kratki sastanak sa upraviteljem Omladinskog prihvatilišta. Na sastanku smo se veoma brzo sporazumjeli o provedbi nacrta prvog dijela rada u primjeni odgojne mjere. Taj dio rada se sastojao iz sljedećih zadataka koje je trebalo veoma pažljivo i u tačine obaviti.

Moj posjet kotarskom sudu i javnom tužiocu

Poslije obavljene posjete Kotarskom sudu izvršio sam posjetu maloljetnikovu domu i porodici. Pokazao sam im sudsko rješenje o upućivanju malodobnika u DC. Saopćio sam im da sam u tu svrhu došao k njima. Naglasio sam da sam odabrao takav način zbog zaštite njihova ugleda. Povjerljivo i veoma toplo su otpočeli naši razgovori o malodobniku. Roditelji su mi taj i svaki drugi put bili do kraja odati. Sve su mi iskreno u tančine rekli o vladanju i naravi dječaka, o njegovoj i porodičnoj anamnezi. Ocenio sam koliko su objektivne okolnosti utjecale na dječakovo pogrešno vladanje i same uvjetovale da on počinu krivično djelo. Od svih ukućana nastojao sam dobiti što više izjava o maloljetnikovim sklonostima, dobrim i lošim navikama. Naročito sam se mnogo interesirao o dječakovom ponašanju prema starijima u domu i susjedstvu, zatim o njegovoj pripadnosti lošem društvu, odatosti prema skitnji, istupima i prestupima. Utvrdio sam otkada se očituje njegova nastranjivost u ponašanju. Želio sam sve doznati o njihovim međusobnim odnosima, zatim o rdjavim i ispravnim postupcima s dječakom. Koliko sam više mogao nastojao sam otkriti ugled, sklad i nemir, naročito izvanredna psihološka i depresivna stanja, nivo naobrazbe, primitivnost, malogradjanštinu ili napredna shvaćanja o životu. Tada i u svakoj drugoj posjeti nastojao sam vlastitim očima vidjeti, ocjeniti realne prilike i život ne samo sa stanovišta socijalnog radnika nego i sa stanovišta pedagoga - odgajatelja. Na osnovu socijalnih, zdravstvenih i ekonomskih prilika moraju se rasvijetliti i psihološka zbivanja u porodici. Naročito su zanimljivi podaci, ako su se i koliko javljali oštri sukobi, psihički šokovi i traume. U svemu tome koliko je uzroka u siromaštvu, alkoholu, raznim zaraznim i kroničnim bolestima, moralnom i materijalnom neslaganju, među rastavljenim roditeljima ili mješovitim brakovima, ili zlostavljanju djece poslije umrlih roditelja i drugi uzroci. Protivno svemu ovome treba ustanoviti koliko se javljala rasipnost, razmaženost, svojestvornost u višem standardu u jednoj porodici. Veoma je zanimljivo da se registrišu svi rdjavi kao i svi pravilni postupci zatim utjecaj i autoritet oba roditelja u odgoju. Od početka do kraja treba otkriti uzroke maloljetnikovom sukobljavanju s okolinom kao i stanje njegove svijesti u reakciji. Odgojna mjera u svom sadržaju mora imati potpuno ispravan put, oblik i način u pedagoškoj terapiji, koja će ukloniti ili barem ublažiti opsjedu i ometenost u dječakovo svijesti, a po-visiti mu zdravo razsudjivanje i samokritičnost u novom ponašanju.

Naročito je važno ustanoviti situaciju u porodici i promjene u psihološkom stanju i ponašanju maloljetnika poslije dovršenog sudjenja. Svi utisci i podaci, koji se dobiju prilikom prve posjete porodici, dodaju se ranijim podacima iz suda, zatim se zajedno kompariraju i izbjegne nejasnoća i suvišnost.

Na kraju prve posjete u porodici u najdubljem povjerenju izvrši se poseban susret s maloljetnikom, zatim pred cijelom porodicom mu se saopći da je dužan svoje pogreške izpraviti. U dogovoru se ustanovi njegovo slobodno vrijeme izvan škole i rada na zanatu i odredi prvi dan dolaska bez ičije preprate na obavezni boravak u DC.

U provedenoj praksi do danas svi maloljetnici su se uredno javili na obavezni boravak u DC bez preprate.

Razgovor s upraviteljem, razrednikom i razrednim vijećem u školi

Svaki put sam vržio tu praksu. Ustanovio sam da je potrebno stupiti u razgovor s upraviteljem, razrednikom i nastavnicima da se sve sazna o nauku, pohađanju i vladanju maloljetnika kao neredovitog i neurednog učenika. Iz razrednih školskih knjiga i učeničkog dosiea potrebno je da se uzmu iscrpni podaci koji će biti kao i ostali baza za sastav programa odgoja i obrazovanja maloljetnika za vrijeme obaveznog boravka u DC. U izmeni misli obostrano će se posvetiti veća pažnja odgoju i obrazovanju dječaka u školi i izvan škole. Ugovorit će se zajednički stavovi i postupci, pojačati kontrola ponašanja u školi i na javnim mjestima. Od tada će se povećati i suradnja s roditeljima radi bržeg popravka dječaka. Susretanja odgajatelja i nastavnika će se ponavljati prema potrebi i na njima podnašati izveštaji o uspjehu maloljetnika, a prema potrebi donošati nove mjere u novo nastalim situacijama.

Podatke iz škole potrebno je saobraziti i pribrojiti ih k ostalima. Dječakova ličnost se ponekada u domu i školi dvostruko i protivurječno ocjeni, a ona je ista samo se utvrdi na osnovu cjelokupnog ponašanja maloljetnika tamo i na svim javnim mjestima. Smatramo da će i ostali DC suradjivati ne samo sa domom nego i sa školom kao što smo i mi do danas suradjivali i ustanovili da je to nužno i korisno za hitriji popravak maloljetnika i njegovo uredno pripremanje u nastavi u školi i zadacima kod kuće.

Prvi susret i suradnja s poslodavcem, majstorom i kolektivom u poduzeću

U tekstu sudskog rešenja sam ustanovio da je maloljetnik, osim što je redoviti učenik u školi s praktičnom obukom u privredi, u isto vreme uposlen kao naučnik šegrt na zanatu. Na osnovi toga sam planirao i posjetu njegovom poduzeću. Isto tako sam unaprijed postupao za ostale maloljetnike koji su bili učenici u školama učenika u privredi, a upućivani na obavezni boravak u DC. Za ovaj slučaj bio sam prvi put na sastanku i u dužem razgovoru s poslodavcem i sekretarom u poduzeću. Oba su mi dali sve podatke o naučnikovu radu na izučavanju zanata. Od njih sam saznao kakav je njegov odnos prema majstoru i svim ostalima drugovima. Kazali su mi kada, kako i koliko puta je bio kažnjen ili nagradjen, da li svoj posao vrši sa ljubavlju ili bezvoljno. Rekli su mi, kako je stupio u radni odnos. Oni su ustanovili s kim se najradije druži, igra i zabavlja, zatim kako troši novac i drugo. Radnici u kolektivu su mi otkrili pozitivne i negativne crte njegovog značaja, jer ga svi iz blizine poznavaju. Neposredni rukovodilac - majstor je prikazao svoje postupke prema njemu. Živo je opisao detalj o sukobima, kada i kako je nastupila kriza i veoma kritičan rezultat u njihovim odnosima. Konačno sam doznao mišljenje čitavog kolektiva o dječaku kao naučniku i budućem kvalificiranom radniku, što mi je bilo dovoljno da odmah počnem na licu mjesta medju njima pedagoški djelovati.

U toj posjeti sam postigao sporazum o našoj suradnji. Dogovorili smo se kako ćemo zajednički pomoći maloljetnom naučniku. U toj prigodi je ponovo utanažena i uspostavljena prekinuta povezanost sa školom i roditeljem. Naglasio sam da će se tim putem povećati ugled poduzeća i kolektiva. Ustanovio sam da su u radničkim kartonima sumirani svi podaci o radnicima pa sam u njima (u kancelariji poduzeća) ustanovio maloljetnikovo sve češće bježanje s posla i sve veću drskost i bezobzornost prema majstoru i radnicima u kolektivu. Tada sam još više zaželio da se učvrsti moja suradnja s poslodavcem i predložio konkretne zadatke i primjere naše pomoći dječaku. Obećao sam da će određeno vrijeme kao stručnjak pomoći u nastavnim predmetima. Ohrabrio sam svih da unaprijed budu optimisti i očekuju preokret kod maloljetnika i uspješan rezultat u njegovom nauku u školi i naukovanju na zanatu.

Na kraju tog sastanka kao i svih ostalih koje sam održao u radnim kolektivima, dogovorili smo se kada i koliko maloljetnik ima raspoloživog vremena izvan nauka u školi i rada u poduzeću. Kazao sam da će baš u tome vremenu biti njegova intenzivnija priprema u svim zadacima i da ćemo se zajedno radovati njegovom napretku u izmjenjenim okolnostima. Na sastanku nisam ništa spominjao o maloljetnikovu prestupu niti su bili obavješteni o rješenju suda i upućivanju maloljetnika u DC.

Posjet omladinskim organizacijama i razgovor s pojedinim rukovodiocima i maloljetnikovim prijateljima u gradu

U spisima kod suda sam ustanovio da je maloljetnik bio član u omladinskoj organizaciji i učestvovao u sportskim i zabavnim društvima. Tamo je pogrešio. Kolektivi su ga odbacili. Smatrao sam da je i tamo trebalo izvršiti pripremu za njegov povratak kao prekaljenog omladinca. To sam učinio tada i svaki put gdje je bio isti sukob s maloljetnikom. Na sastanku smo se dogovorili o našoj suradnji i njegovom povratku među valjanu i naprednu našu omladinu. Suradnja je jednostavna i dosta kratka. Planirana je više kao dobar postrek, intervencija sa konkretnim prijedlogom i savjetima.

Sve činjenice su bile sabrane pa se moglo prići sastavu realnog plana obaveznog boravka i programa odgojnog rada.

Uvaženi Vaši naučni saradnici dr. Bronislav Skabrne i Ciril Brezovec prilikom svojih posjeta našem DC uzeli su na uvid kartone s planovima boravka i programima odgojnoga rada svih maloljetnika koji su boravili u našem DC do konca lipnja o.g. oni su obojica iz naše prakse pronašli i razradili naše metode i oblike rada pojedinačno primjenjene u odgoju naših maloljetnika. Poznato nam je takodjer da su obojica pisali i vama o našim iskustvima objektivno govorili. Na osnovu ove činjenice smatram da o istim individualnim planovima i programima izvršenih odgojnih mjera možemo veoma opširno razpravljati u današnjoj diskusiji.

Kod spomenutih vaših drugova nalazili su se i dnevници rada. Vjerujem da ste ih imali na uvidu. Pored toga smatram da je važno ovdje o njima nešto napomenuti.

U dnevnikе sam bilježio svakodnevne zadatke o odgojnom i obrazovnom radu s maloljetnikom u DC. Na svakoj strani ispod određenog dana (ujutro ili popodne)

u kratkom sadržaju upisan je konkretan rad, uspjeh ali neuspjeh u izvršenju zadataka kao i psihološka zapažanja na maloljetniku u toku dana. Također je napisano kako su izvršena kontrolna ispitivanja o maloljetnikovom svakodnevnom vladanju kod kuće, u školi i na javnim mjestima. Ustanovljeno je koliko je napredovao u slušanju i poštivanju svojih roditelja i nastavnika. Koliko je izbjegavao loše društvo, igru, zabavu i šta je korisna učinio. Provjerava se njegova urednost u dolazanju i odlazanju, revnost u higijenskim i zdravstvenim navikama, marljivost i ustrajnost u nauku i fizičkom radu, koliko vrši kulturno vladanje po danim savjetima. Kako savladava samasebe u nedozvoljenoj požudi za pogreškama. Koliko se po uputama i sam po sebi otriježnjuje te samokritički vraća na pozitivan put omladinca. Na kraju boravka svakog dana (ujutro ili popodne) našim sporazumom su određeni i upisani novi zadaci s obavezom maloljetnika da će ih uz radost i ponos izvršiti. U dnevnicima se na nekoliko mjesta nalazi osim kontrole i kritike izvršenih poslova u DC, školi, kod kuće i poduzeću, još i vlastito vrednovanje odgajatelja i odgajanika i njihova zajednička konstatacija kakve su poslove uredno i koje neuredno dovršili. Nakon toga je unijeta i njihova odluka da će unaprijed svaki posao, bio on umni ili fizički, biti precizno dovršen. U dnevnom radu se najviše susreće metoda slobodnog razgovora, dubokog razmišljanja, potrebnog objašnjavanja, zdravog razsudjivanja, i zaključivanja, zatim primjemom rada, poticanja, nagovaranja, bodrenja, uvjeravanja i prinudjivanja, zatim samoiniciativnog planiranja, samorada, takmičenja i stvaralaštva. Dječak se pod umjesnim pedagoškim vodstvom energično uzdigao u pozitivna mladog junaka. On od polovice svog obaveznog boravka vodi i sam borbu protiv zla. Nastoji i sam da što više razvije pozitivne sklonosti i ustalili korisne navike u higijeni, radu i kulturnom vladanju.

U izvršenim odgojnim mjerama može se ustanoviti da je veći dio obaveznog boravka bio posvećen podizanju moralne svijesti maloljetnika. U tu svrhu su razradjene društvene moralne norme i kategorije koje su, poslije svestranog raspravljanja o njima, omladinci svijesno usvajali i u svojoj svijesti dalje zadržali. Upoređujući dob, tjelesni uzrast i umnu zrelost kod svakog pojedinca opaženo je da u naobrazbi niso mnogo zaostali za svojim vršnjacima, ali nisu imali nikakvih navika u radu, kulturnom vladanju. Niska im je bila samokritičnost a svoje moralne obaveze prema društvu su jednostavno gazili i prezirali. O ovoj konstataciji mnogo smo vodili brigu. Radi toga je svaki program odgojnoga rada ili sadržaj odgojne mjere u biti imao:

- 1) Pripremni dio rada koga smo obuhvatili današnjim referatom
- 2) Odgojni rad s maloljetnikom u DC
- 3) Suradnja s roditeljima u domu, nastavnicima u školi, poslodavcem i kolektivom u poduzeću
- 4) Aktivna suradnja s vlastima, gradjanima i omladinskim organizacijama za pravilan prihvata omladinca na dalji nauk, zaposlenje i dalji nadzor nad njim.

Iz ovog referata sam izstupio najuspješniji naš odgojni rad koji primjenimo u pretrazi maloljetnikovih sjećanja do najmladje dobi, što smatramo pretragom svijesti i kako dovodimo dječaka u životne situacije u kojima je potrebno da zauzme svoj stav i da se opredjeli, da li će nastaviti dosadašnji nepravilan ili novi pravilan put u svom životu i radu. Zato ćemo se i o tome više porazgovoriti u diskusiji. Na kraju svih navedenih napomena i iskustava pred vama iznosim rezultate koje smo postigli u izvršavanju rješenja Okružnog i Kotarskog suda u Splitu kroz 1961

i 1962. god.

Statistički pregled izvršenih odgojnih mjera upućivanja
na obavezni boravak u disciplinski centar za mušku o-
mladinu u Splitu

(Od 6. III. 1961 do 20. X. 1962.)

Od 6. marta 1961 god. do danas (20. X. 1962) u Disciplinskom centru za mušku omladinu u Splitu izvršeno je svega 15 individualnih odgojnih mjera, a dovršilo je obavezni boravak u DC svega 14 muških maloljetnika. U smislu KZ jedna odgojna mjera nije primenjena jer je bila zastarjela u izvršenju.

Po dobi starosti u DC je obavezno boravilo:

1 maloljetnik od navršenih 14 godina, 4 maloljetnika od navršenih 15 godina, 5 maloljetnika od navršenih 16 godina, 3 maloljetnika od navršenih 17 godina, 1 maloljetnik od navršenih 18 godina i 1 stariji maloljetnik iznad 18 godina starosti.

Bilo je maloljetnika koji su učili školu ili zanat ili su bili bez ikakva zanimanja kako navodimo:

Redoviti obveznici u osnovnoj školi, ali bez redovitog pohađanja razreda bila su 4 maloljetnika (VI - VIII razred), u školama za učenike u privredi bila su 3 maloljetnika, u I - II razredu gimnazije 3 maloljetnika, u srednjoj pomorskoj školi 2 maloljetnika i 2 maloljetnika bez ikakva zanimanja, a u srednjoj muzičkoj školi 1 maloljetnik.

Po standardu života živjeli su u veoma lošim prilikama 2 maloljetnika, u srednjim imućstvenim prilikama 4 maloljetnika, u veoma dobrim izvanrednim prilikama 9 maloljetnika.

Iz nezakonitog braka (vanbračno) nije rođen nijedan maloljetnik, ali iz cjelovitog braka čija su živa oba roditelja (mati i otac) bilo je 10 maloljetnika. Bez jednog roditelja imali smo 4 maloljetnika, a 1 maloljetnik je bio od rastavljenih roditelja i živio s majkom.

Po roditeljskom zanimanju bilo je 7 maloljetnika od oca radnika i majke domaćice, 1 maloljetnik od oca zanatlije i majke domaćice, 4 maloljetnika čiji je otac bio službenik, 1 maloljetnik od roditelja penzionera i 1 maloljetnik od oca oficira i majke domaćice.

Maloljetnika nad kojim je od strane suda pored odgojne mjere upućivanja u DC izrečena i mjera pojačanog nadzora od strane organa starateljstva bilo je 8 slučajeva, što iznosi oko 53 % od cjelokupnog broja maloljetnika koji su do danas boravili u našem DC.

Podaci o ponavljanju novih prestupa: Poslije dovršenog obaveznog boravka u na-

šem DC samo je jedan maloljetnik ponovio prestup iz osвете prema roditeljima, što iznosi ukupno oko 7 % na celokupan broj maloljetnih prestupnika koji su boravili u DC.

Kod nas su primjenjene sve tri vrste odgojnih mjera upućivanja maloljetnika na obavezni boravak u DC.

Na jednomjesečni boravak na određeni broj sati u toku dana boravilo je u DC svega 10 maloljetnika, što iznaša oko 67 % svih maloljetnika. Na četiri uzastopna praznička dana boravio je samo 1 maloljetnik, što iznosi oko 7 % od svih maloljetnika. Na redovan boravak 20 uzastopnih dana bila su upućena 4 maloljetnika što iznaša oko 16 % od svih maloljetnika.

Poslije izlaska iz DC s maloljetnicima i njihovim roditeljima održavamo vezu i prigodno im pomažemo našim uputama i savjetima koje veoma rado primaju i izvršavaju.

Možemo izjaviti da smo do danas rezultatima našeg rada i postignutim uspjesima veoma zadovoljni. Nismo uvjereni da smo pronašli najbolji sadržaj u svakoj odgojnoj mjeri kao i metode i oblike individualnog rada, ali smo u svemu uzeli naš izvorni način rada. Nadamo se da će pokušaji u ostalim DC u našoj zemlji dovesti do savršenijega pedagoškog postupanja s maloljetnicima i u odgojnom radu nači će se najbolji put.

Dovršavajući ovo moje izlaganje, na stečenom našem kratkom iskustvu i napočetku vašega rada u DC ističem da moramo stati na čvrsto stanovište, da odgojna mjera određena na kratki ili duži boravak maloljetnika, mora biti veoma dobro organizirana i pedagoški provedena vrlo kvalitetno. Disciplinirani sistem - šok, terapija ili prosti drill nema trajnog ni korisnog efekta. S njime se na jedan primitivan način za kratko vrijeme može postići kot maloljetnika, da se tako izrazimo vanjska, ali ne unutrašnja psihička promjena. Mogu se postići izvjesne manire, jedan privremeni rad, ali do promijenjenog osnovnog stava kod maloljetnika takvim postupcima neće nikako doći. To bi ujedno značilo da nismo postigli ništa trajnog već samo privremog, a to nam nikako nije svrha odgojnog rada u DC. U zatvorenim razgovorima s malodobnicima i njihovim roditeljima ustanovili smo da su svi omladinci prestupnici od početka nastanovitosti do izvršenih krivičnih djela i poslije toga bili disciplinski i te koliko kažnjavani a od roditelja i rodbine upravo drastično, pa ipak su i dalje vršili nove istupe i prestupe. Oni su gotovo svi od reda na ovu vrstu primjenjenih kazna postali imuni - neosjetljivi ali osvetljivi. Naš humani postupak prema njima, pogotovo razložno tumačenje o pojavama u društvu, međusobnim odnosima i pravima građana te porijeklu i napretku u našoj zemlji, i kako svaki građanin može pravilno koristiti svoja prava, učinilo je to, da su unajkraćem vremenu izmijenili svoj stav i oni danas ne predstavljaju problem za svoju okolinu. Svi, osim jednog slučaja, danas lijepo napreduju i mi se ponosimo tim uspjehom.

Nadalje moram napomenuti da se čitavi rad vrši zgusnuto, a u samom početku snažno i impresivno do najvišeg stupnja požitvovalnosti. Jednaku prvenstvu treba dati umnom i fizičkom radu. Naš odgojni rad smo primjenjivali strogo individualno. Nismo nikada dopustili da u DC borave dva dječaka zajedno, pa ni onda kada je bio boravak dobrovoljno produžen. Bojali smo se da bi se naš postupak šablonizirao, a to bi bilo pogrešan način rada. Maloljetnici veoma rado povjeravaju jedan

drugome svoje dogodovštine, naročito izvršene podvige i prevare tuče i kradje, što bi dovedilo do neodlučna stava na korijeniti popravek u ponašanju. Nadalje smatram da naš posao nije završen u času kada otpustimo maloljetnika iz DC. Moramo priznati da se dječak vraća redovito u iste ili veoma malo izmijenjene okolnosti u svom domu i da mu je i dalje potrebna naša prijateljska podrška da odlučno bori sa zlim i ustraje u dobrome. Isto tako nam je potrebno i dalje upućivati roditelje i poslodavca, po nekad i predmetne nastavnike u školi da umiju podesiti svoj ljubazniji odnos i pedagoški stav prema maloljetniku. U primjenjivanju odgojnih mjera ima dosta specifičnog dugotrajnog rada koga odgajatelj u interesu omladinca, roditelja, našeg društva i napretka mora časno i savjesno vršiti.

Drugarice i drugovi! Vaš rad u DC u NR Sloveniji želim da sretno započen i da od sada unaprijed pozdravljam našu suradnju u izmjeni stečenih iskustava za napredak ovog novog kod nas specijalnog odgojnog rada.

VESTI

IZ VIŠJE ŠOLE ZA SOCIALNE DELAVCE

Vpis v šolsko leto 1962/63

V prvi letnik VŠSD se je vpisalo 62 novih rednih študentov. Tako jih je skupno s študenti II. letnika že 120 bodočih socialnih delavcev. Zraven tega je 87 absolventov šole in že 106 diplomiranih socialnih delavcev.

Na šoli so vpisani tudi izredni študentje, od katerih sta dva že diplomirala, 16 je absolventov. Izrednih študentov, ki redno obiskujejo seminarje prirejene za njih, je skupno z letošnjim vpisom preko sto.

Šola je pričela s prvimi predavanji v šolskem letu 1955/56. Prvi diplomanti so diplomirali na šoli že 1957 leta. Od takrat dalje se neprestano veča število strokovnih kadrov na področju socialnega dela. Socialni delavci so zaposleni že v mnogih vejah družbenega in gospodarskega življenja. Tako jih je 64 v gospodarskih organizacijah, in v službah socialnega zavarovanja, 15 v organih notranjih zadev, nadaljnjih 15 v službah zdravstva, na področju šolstva 4 in prav tako 4 v raznih domovih.

Če se vrnemo na letošnji vpis in ga primerjamo z vpisom v šolskem letu 1961/62, tedaj lahko ugotovimo zanimive nianse.

Starost

	61/62	62/63
do 20 let	20	21
do 25 let	13	22
do 30 let	12	7
nad 30 let	13	12

V letošnjem letu se je vpisalo že prvih 15 študentov, rojenih v letu 1943. Tako se vpisuje na šolo generacija neposredno po končani gimnaziji ali njej enakovredni strokovni šoli. Manj pa se vpisujejo osebe, ki so že v poklicu ter si hočejo z rednim šolanjem dopolniti znanje in postati strokovni socialni delavec.

V obeh letnikih je večina vpisanih študentov rojenih v letih 1937 - 1943. Tako se je povprečna starost študentov močno znižala.

Izobrazba

Vedno več študentov se vpisuje s popolno srednjo izobrazbo kot je ravnalo tudi iz tabele

	Vpis	
	1961/62	1962/63
Vpisani s popolno srednjo šolo	42	41
Vpisani z nepopolno srednjo šolo	16	21

Študentje, ki so se vpisali z nepopolno srednjo šolo, so pred vpisom morali opraviti zahtevane izpite.

Spol

Glede spola bi lahko na prvi pogled zatrdili, da je ta Višja šola, šola za ženske. Podatki tega ne potrjujejo

	Vpis		Skupno
	1961/62	1962/63	
ženske	36	33	69
moški	22	29	51
	58	62	120

Po oddelkih šole je to nekoliko drugače, in sicer:

	Vpis 1961/62		Vpis 1962/63	
	Splošni oddelek	Oddelek za gospod.	Splošni oddelek	Oddelek za gospod.
ženske	24	9	30	3
moški	7	15	8	21

V splošnem oddelku je več žensk, v oddelku za gospodarstvo pa je več moških.

V povprečju je le nekaj več žensk, ki se odločajo za poklic socialnega delavca kot moških.

Teritorialni vpis

V šolskem letu 1962/63 se je vpisalo na šolo 5 študentov s področja OLO Novo mesto, tako da jih je skupno s študenti II. letnika 8, od tega le eden v oddelku za gospodarstvo. Iz področja Nove Gorice je vpisanih 7, skupno 11, od tega 4 v oddelku za gospodarstvo; OLO Murska Sobota 1 (3, nobeden v oddelku za gospodarstvo); OLO Celje 2 (8, od tega 5 v oddelku za gospodarstvo); OLO Maribor 7 (13, od tega 5 v oddelku za gospodarstvo); OLO Kranj 10 (12, od tega 5 v oddelku za gospodarstvo) in v OLO Koper 6 (15, od tega vpisanih v oddelku za gospodarstvo 8 študentov).

Način vzdrževanja

Največ študentov se vzdržuje z različnimi oblikami štipendij, in sicer je v I. letniku 29 ali 46,8 %, v II. letniku 47 ali 81 %. Ali: skupaj 2/3 študentov prejme štipendijo.

V I. letniku je 17 študentov, ki se vzdržujejo sami in 16, ki se vzdržujejo s pomočjo staršev. To so predvsem mlajši študenti, dočim je takih študentov v II. letniku, ki se vzdržujejo sami le 6 oziroma 5, ki se vzdržujejo s pomočjo staršev.

Florjan

IZ DRUŠTVA SOCIALNIH DELAVCEV

V dneh od 15. do 19. oktobra t.l. je bil v Begunjah na Gorenjskem seminar za diplomirane socialne delavce, ki so zaposleni v kadrovske socialnih službah v gospodarskih organizacijah in v službah socialnega zavarovanja.

Društvo je v sodelovanju z Višjo šolo za socialne delavce v Ljubljani in Sekretariatom za socialno varstvo LRS pričelo s seminarji za diplomirane socialne delavce zaradi dopolnjevanja strokovnega znanja kot pomoč pri vsakodnevnem strokovnem delu.

V dneh od 11. do 15. decembra 1962 je bil v Begunjah seminar za socialne delavce, ki so zaposleni v službah zdravstva, šolstva, ustanovah in domovih, notranji upravi in družbenih organizacijah in društvih.

V prvih mescih leta 1963 bosta še seminarja, na katera bodo vabljeni diplomirani socialni delavci zaposleni v centrih za socialno delo in v upravnih organih socialnega varstva.

Vsebinsko je seminar razdeljen v dva dela. Prvi del je namenjen obravnavanju najaktualnejših nalog s področja izvajanja sodobne socialne politike, predvsem nalog, ki izhajajo iz resolucij o nalogah komune na področju socialnega dela in na področju otroškega varstva, nadalje vsebina, naloge in delokrog dela centrov za socialno delo, kompleksne rehabilitacije invalidov itd.

V drugem delu pa se socialni delavci seznanjajo z metodami, ki jih uporabljajo v socialnem delu kot metoda analize komunikacij in njihovo krojičenje za socialno službo, metoda koordinacije in sodelovanja, planiranje lastnega dela in drugo.

Nekatere teme iz programa seminarja so prirejene in podane specifično grupam udeležencev seminarja. Tako so n.pr. udeleženci prvega seminarja poslušali izvajanje ekonomista o temi o gospodarjenju s sredstvi podjetja in organizacije podjetja z ozirom na odnos med upravo in proizvajalci. Udeleženci drugega seminarja so poslušali in razpravljali teme iz področja dela v šolstvu in zdravstvu in drugo.

Seminarji trajajo le po 5 dni, čeprav bi vsebina seminarjev zahtevala daljše obravnavanje, vendar se socialni delavci tudi za ta čas le s težavo odtegujejo iz delovnih mest, ker so tudi kot družbeni delavci mnogo zaposleni.

Udeleženci prvih dveh seminarjev so zadovoljni z vsebino seminarja ter ugotavljajo njihovo potrebnost in željo, da bi se v taki obliki seminarji nadaljevali v okviru možnosti celo vsako leto.

Ti seminarji so ena izmed oblik dopolnilnega študija praktičnih problemov, ki jih VŠSD v času njihovega šolanja seveda ni mogla dati v celoti, ker je na področju socialne politike dnevno nova in nova problematika.

Seminarjev se udeležujejo tudi predstavniki društev soc. delavcev iz drugih republik.

Del stroškov seminarja poravnal Jugoslovanski odbor za socialni rad, ki s tem podpira te oblike dopolnilnega študija socialnih delavcev.

Pri tem ne smemo porabiti tudi osebjia zdraviliškega doma T. Čufarja v Dvorski vasi pri Begunjah, ki je s svoje strani pomagalo seminarju, da je le-ta potekal po predvidenem programu.

G. B.

MEDNARODNO POSVETOVANJE

V dneh 12. do 16. novembra 1962 je bilo v Baden pri Dunaju XI. mednarodno posvetovanje vzgojiteljev neprilagojene mladine. Posvetovanje je bilo posvečeno skupnemu delu z neprilagojeno mladino. Za posvetovanje je bilo veliko zanimanje, saj so organizatorji morali celo zavračati prijave. Posvetovanju je prisostvovalo preko 240 udeležencev iz 14 različnih držav, celotiz Kolumbije, Kanade in Izraela. Iz Jugoslavije je bilo pet udeležencev in sicer vsi iz Slovenije, dashed so se namenjavali posvetovanja udeležiti tudi tovaršiki iz Srbije in Bosne.

Po pozdravih zastopnikov avstrijskih ministerstev za socialno politiko, šolstvo in pravosodje ter mednarodne zveze vzgojiteljev neprilagojene mladine so udeleženci na plenarnih sejah poslušali pet referatov. Najprej je francoski psihijater dr. Lemay podal poročilo o sintezi obdelav vprašalnih pol o skupnem delu, ki so jih izpolnili vzgojitelji različnih držav. Za to posvetovanje smo tudi v Jugoslaviji organizirali anketo med vzgojitelji neprilagojene mladine po vprašalni poli, ki smo jo prejeli iz Pariza. V Sloveniji je na anketna vprašanja odgovorilo 38 vzgojiteljev, v Srbiji 19, v Hrvaški in Bosni pa po eden. Odgovore sta obdelala psiholog Jože Trček iz Smlednika za slovensko jezikovno področje, pedagog Brana Popovič iz Beograda pa za srbohrvaško. Skupni jugoslovanski prispevek za posvetovanje je nato sestavil Trček. Jugoslovanski prispevek pod naslovom: Skupinsko delo v vzgojnih zavodih v Jugoslaviji bo objavljeno v Reviji za kriminalistiko in kriminologijo. Temu poročilu so sledili referati psihijatra dr. Schindlera o grupni strukturi in pozicijah v grupi, psihologa dr. Lindnera o vertikalni in horizontalni organizacijski strukturi grupe, psihologa dr. Wilfertha o okolju in grupi in končno psihijatra dr. Strotzke o posamezniku, grupi in družbi.

Plenarni sejani so izmenoma predsedovali predstavniki Kolumbije, Kanade, Izraela in Jugoslavije.

Posamezna tema ni bila obravnavana le v referatih, marveč je bilo težišče posvetovanja, ki je bilo postroji obliki vmedu med kongresom in seminarjem v 12 diskusijskih grupah (8 francoskih in 4 nemških). Te grupe niso le diskutirale o referatih, marveč so organizatorji želeli, da bi udeleženci sami poskušali, kakšno je življenje v grupi in da bi razmišljali o tem. Udeležence so postavili v različne situacije, ki so zahtevale od njih osebno in strokovno aktivno sodelovanje.

Posebno zunanjo obliko so dali organizatorji posvetovanju s tem, da so poiskali idilično, zgodovinsko znamenito zdravilišče, v katerega so se nekaj zatekali Metternich, Humboldt, Napoleon, pa tudi Schubert, Mozart, Beethoven, Salieri, Liszt, Strauss in drugi. Tako so bili udeleženci posvetovanja obvarovani pred vrvenjem mesta ter so bili zato bolj sproščeni in dojemljivi, da so se mogli dovolj zbrati in osredotočiti na probleme posvetovanja.

Organizatorji so prepustili udeležencem, da so si le ti lahko izbrali tiste vsebinske oblike dela posvetovanja (predavanja, študijske krožke, ki so bili posvečeni razčlenjevanju predavanj ali pa diskusijske grupe o temi, ki naj bi analizirala njihovo lastno delovanje), v katerih so hoteli sodelovati. Večina udeležencev, tako tudi mi Jugoslovani, so se udeležili vseh treh oblik dela posvetovanja.

Gotovo je bilo za udeležence najbolj zanimivo nastopanje v različnih vlogah situacijskih iger, ki so nam jih priredili grupni vodje kot animatorji. Zavzemali smo različne položaje v strukturi grupe in dojeli pomen "vzdušja", v katerem se razvija medsebojno občevanje. Tako smo imeli priložnost, da doživimo več načinov občevanja med posamezniki in med skupami. Žal je bil čas prekratek in smo se lahko seznanili le z nekaterimi situacijami skupnega življenja. To, da smo udeleženci postali dojemljivi za situacije v grupi in da smo jih živo dojeli, pa je bil tudi namen tega posvetovanja, kajti posvetovanje ni imelo namena, da bi nas uvedlo v vse skrivnosti raznih tehnik grupne dinamike, da bi nas duhovno izžolalo in tudi ni bilo tako, da bi nam moglo dati kvalifikacijo za grupne animatorje. Posvetovanje je imelo skromnejše cilje. V vsakem udeležencu je želelo vzbuditi ali razviti sposobnost in veselje za opazovanje vsega, kar se dogaja v vsaki naravni, prostovoljno združeni, ustanovljeni ali umestno sestavljeni človeški družbi. Vse to pa je izredne ga pomena za delo z neprilagojenimi otroci in mladoletniki.

Animatorji, ki so prišli iz različnih krajev so vodili vsak svojo grupo iz različnih vidikov in z različnimi metodami. Ta pestrost je bila že sama po sebi dragocena obogatitev za vse udeležence, zakaj animatorji so se vsak dan sestajali in si sporočali svoje dosežke in izkušnje.

Na XI. mednarodnem posvetovanju vzgojiteljev neprilagojene mladine smo pridobili lep vpogled v grupno delo z neprilagojeno mladino, ki je v naši državi šele v povojih. Grupno delo z neprilagojeno mladino bo tema zveznega seminarja vzgojiteljev neprilagojene mladine, ki ga bomo organizirali v letu 1963. Za program seminarja smo dobili marsikakšno pobudo, daš to posvetovanje nikakor ne mislimo in ne moremo posnemati.

14. novembra 1962 je bila seja mednarodne zveze vzgojiteljev neprilagojene mladine, kjer je bila sprejeta v članstvo tudi sekcija vzgojiteljev neprilagojene mladine Udruženja defektologov Jugoslavije. Sprejem jugoslovanske organizacije vzgojiteljev neprilagojene mladine je bil nato še potrjen na občnem zboru te mednarodne organizacije, ki je bil dne 16. novembra 1962 v Badnu.

VI. kongres mednarodne zveze vzgojiteljev neprilagojene mladine bo v dneh 30.9. do 5. 10. 1963 v Freiburgu v Zapadni Nemčiji. Tema kongresa bo za nas izredno zanimiva, ker bo kongres obravnaval izobrazbo in izpopolnjevanje vzgojitelja neprilagojene mladine. Za to temo bodo vse včlanjene nacionalne organizacije pripravile svoja poročila tako, da bo kongres razgnil stanje izobraževanja in izpopolnjevanja vzgojiteljev neprilagojene mladine v svetovnem merilu.

Dr. Bronislav Skaberne

„VESTNIK SVETA ZA SOCIALNO VARSTVO LRS“ - Izdaja Svet za socialno varstvo

LRS Ljubljana

- Tiska Zavod LR Slovenije za statistiko, Ljubljana, Vožarski pot 12. Tiskano v 700 izvodih, oktobra 1962

- Urejuje uredniški odbor - odgovorni urednik Anka Polak, Ljubljana Uredništvo in uprava sta v Ljubljani, Cankarjeva ul. 1/IV, (poštni predal 250), telefon 21-908

Vestnik izhaja v 4 številkah na leto. - Naročnina za leto 1962 znaša 600 din. Ta številka stane 200 din.

OPOZORILO NAROČNIKOM!

Prosim vas, da naročnino pošiljate samo po poštni nakaznici na naslov: Svet za socialno varstvo LRS, Ljubljana, Cankarjeva 1/IV.

Prosim naročnike, ki so sprejeli dosedanje številke Vestnika, da poravnajo naročnino.

POJASNILO: Večkratno zvišanje manipulativnih bančnih stroškov močno podraži sprejemanje nizkih zneskov naročnine preko banke ter je zaradi štednje primerno posluževati se cenejših uslug pošte.

